

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU
národná kriminálna agentúra
protidrogová centrála

SPRÁVA O STAVE A VÝVOJI DROGOVEJ SCÉNY
NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA ROK 2021

Bratislava 2022

Obsah

ÚVOD

1	DROGOVÁ SCÉNA SLOVENSKEJ REPUBLIKY PODĽA OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK	6
1.1	Marihuana	6
1.2	Metamfetamín	10
1.3	Heroín, opiáty a opiody	13
1.4	Kokaín	15
1.5	Syntetické drogy a nové psychoaktívne látky	17
1.6	Liečivá a látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom	22
1.7	Prekuzory	26
1.8	Organizované skupiny páchatel'ov	27
2	DROGOVÁ SCÉNA SLOVENSKEJ REPUBLIKY PODĽA REGIÓNOV	29
2.1	Bratislava a okolie	29
2.2	Západoslovenský región	33
2.3	Stredoslovenský región	37
2.4	Východoslovenský región	39
3	MEDZIREZORTNÁ A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	43
3.1	Horizontálna skupina pre drogy pri Rade Európskej únie	43
3.2	Výbor EK pre prekuzory drog	44
3.3	Medzinárodná spolupráca s orgánmi presadzujúcich právo	44
3.3.1	Europol a Interpol	44
3.3.2	Eurojust	45
3.3.3	Medzinárodná spolupráca	45
3.4	Iné legislatívne aktivity	46
3.4.1	Medzirezortný expertný koordinačný orgán	47
3.5	Projekty	47
3.5.1	Projekt System	47
3.5.2	Projekt CO3DIL	48

3.5.3	Projekt „Zavedenie nástrojov a metód pre boj proti drogovej a farmaceutickej kriminalite“	48
3.6	Operatívna ochrana medzinárodných letísk	49
3.7	Preventívne aktivity	51
3.8	Iné	51
3.8.1	Odborné vyjadrenia	51
3.8.2	Dotazníky a iné štatistické údaje	51
	ZÁVER	52
	PRÍLOHY	54

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

APAAN	chem. alfa-fenylacetoacetonitril
CND	Commision on Narcotic Drugs, Komisia pre narkotické látky
EMCDDA	Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogové závislosti
EÚ	Európska únia
HaZZ	Hasičský a záchranný zbor
HDG	Horizontálna pracovná skupina pre drogy
KEÚ	Kriminalistický a expertízny ústav
KCHL CO	chemické laboratórium Civilnej ochrany
KR PZ	Krajské riaditeľstvo Policajného zboru
MSM	chem. metylsulonylmetán
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZJ OHCP	mobilná zásahová jednotka odboru hraničnej a cudzineckej polície
NAKA	Národná kriminálna agentúra
OSN	Organizácia spojených národov
OR PZ	Okresné riaditeľstvo Policajného zboru
P2NP	chem. fenyl-2-nitropropén
PPÚ	pohotovostný policajný útvar
PPZ	Prezídium Policajného zboru
PZ	Policajný zbor
STU	Slovenská technická univerzita
THC	delta-9-tetrahydrocannabinol
UOU	útvar osobitného určenia

ÚVOD

Nelegálny obchod so zakázanými tovarmi a službami, medzi ktoré patria v zmysle platnej národnej legislatívy aj všetky typy omamných a psychotropných látok a prekursorov, je ovplyvňovaný viacerými, nielen ekonomickými, faktormi.

Vplyv má najmä činnosť orgánov presadzujúcich právo, rýchlosť a sila presadzovaných legislatívnych úprav ako aj kúpna sila obyvateľstva v konkrétnom regióne, sociálna a veková štruktúra obyvateľstva, dosiahnutá úroveň vzdelania (napr. s ohľadom na jazykové vybavenie), dostupnosť informačných a komunikačných technológií a pod. Je potrebné si uvedomiť, že tzv. „čierny trh“ vo vzťahu k akejkoľvek komodite alebo službe je podstatne pružnejší ako jeho legálny náprotivok, nakoľko nie je limitovaný zákonnými legislatívnymi úpravami o obchode, nie je zaťažovaný daňovými ani inými odvodmi a nepodlieha žiadnej priamej kontrole štátnych orgánov.

Od roku 2020 je trh s omamnými a psychotropnými látkami ovplyvnený aj opatreniami a ich dôsledkami v súvislosti s ochorením covid-19.

Už na konci roku 2020 upozorňovali odborníci na závislosti na prudko sa zvyšujúci nárast počtu závislých osôb. Okrem zvyšujúcej sa spotreby alkoholu a tabakových výrobkov rastie počet osôb zo skupiny nelátkových závislostí, napr. závislých na počítačových hrách a pod. Alarmujúci je fakt, že tento typ závislosti postihuje už aj skupinu detí a mládeže.

Podľa EMCDDA zmeny súvisiace s užívaním alkoholu sa týkali najmä častejšieho pitia, pitia väčšieho množstva a pitia osamote. V niektorých prípadoch bolo zvýšené užívanie alkoholu spojené so zvýšeným používaním liekov na predpis. Motivácie pre zvýšené užívanie týchto dvoch látok zahŕňali zvládanie úzkosti, depresie a abstinenčných príznakov spojených so zníženou dostupnosťou iných drog.¹

Rok 2021 bol silne poznamenaný dôsledkami ochorenia covid-19 v globálnom meradle. Obmedzenie cezhraničného pohybu

Hoci opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením covid-19 v prvej fáze znížili dostupnosť omamných a psychotropných látok, v roku 2021 konzumenti a páchatelia zmenili svoje osvedčené postupy a správanie. Mnohí konzumenti sa pri zaobstarávaní zakázaných látok zamerali na rôzne komunikačné technológie, kuriérske a poštové služby.

¹EMCDDA:2020. *Impact of COVID-19 on patterns of drug use and drug-related harms in Europe*. Lisbon:

Z pohľadu drogovej scény v Slovenskej republike dochádzalo kontinuálne k nárastu významu kuriérskych a zásielkových služieb a informačných a komunikačných technológií rovnako ako v ostatných krajinách EÚ, čo sa samozrejme odrazilo aj v zmenách pri obchodovaní s drogami. Práve zneužívanie internetu na páchanie trestnej činnosti prináša množstvo problémov nielen v súvislosti s technologickou náročnosťou pri odhaľovaní, dokumentovaní a vyšetrovaní drogovej trestnej činnosti.

V nasledujúcich kapitolách bude analyzovaný stav a vývoj drogovej scény v Slovenskej republike v roku 2021 podľa konkrétnych druhov omamných a psychotropných látok, liekov, anabolík a prekurzorov a podľa regiónov s dôrazom na pôsobenie organizovaných a zločineckých skupín na území Slovenskej republiky a opatrenia realizované zložkami Policajného zboru tak na národnej a na medzinárodnej úrovni.

DROGOVÁ SCÉNA SR

V porovnaní s predchádzajúcim obdobím, priniesol rok 2021 niektoré zmeny nielen v preferenciách užívateľov omamných a psychotropných látok na Slovensku, ale aj oblasti distribúcie a výroby týchto látok. Aj v tomto roku sa konzumenti orientovali predovšetkým na marihuanu a metamfetamín. V špecifických oblastiach s vyšším priemerným príjmom obyvateľstva a vyššou mierou zamestnanosti sa prejavil stúpajúci záujem o kokaín. Medzi užívateľmi sa opäť prejavoval pokles záujmu o heroín, avšak naďalej stúpala záujem o syntetické opiáty a opiody. Obmedzenia na hraniciach spojené s opatreniami týkajúcimi sa ochorenia covid-19 obmedzili dovoz syntetických kanabinoidov, tzv. herby, najmä z Maďarska primárne konzumovaných v sociálne znevýhodnených skupinách obyvateľstva. Tieto obmedzenia však na druhej strane zvýšili záujem o distribúciu omamných a psychotropných látok prostredníctvom informačných a komunikačných technológií ako aj zneužívanie poštových a kuriérskych služieb.

1.1 Marihuana a jej produkty

Marihuana určená konzumentom na slovenskom trhu dlhodobo pochádza z dvoch zdrojov:

- pestovaním indoorovým alebo outdoorovým spôsobom na území SR,
- importom zo zahraničia.

V roku 2021 bol pozorovný na území SR nárast počtu prípadov pestovania marihuany indoorovým ako aj outdoorovým spôsobom.

Obr. č.1: Outdoorové pestovanie marihuany

Zdroj: NAKA PPZ

OR PZ Veľký Krtíš

Indoorové pestovanie sa najčastejšie uskutočňovalo v rodinných domoch. Boli však odhalené aj prípady pestovania v iných objektoch, ako napr. v bytoch, v garážach a pod. V prípade pestovania menších množstiev, predovšetkým pre vlastnú spotrebu, resp. okruh

blízkych známych, páchatelia pestovali rastliny v kvetináčoch alebo využívali tzv. stany. Ide o priestor v miestnosti ohradený tkaninou, podobne ako prenosné šatníky a pod. (viď obr. č. 2).

Obr. č. 2: Pestovanie a sušenie marihuany v rodinných domoch a bytoch

Zdroj: KR PZ Banská Bystrica

NAKA PPZ

V prípade pestovania rastlín v kvetináčoch alebo v stanoch, zalievanie, zavlažovanie a ďalšie potrebné činnosti uskutočňovali páchatelia manuálne.

V prípade pestovania väčšieho množstva rastlín pre vlastnú spotrebu a ďalšiu distribúciu, páchatelia využívali viac miestností v objekte. V niektorých prípadoch časť rastlín pestovali indoorovým spôsobom v objekte a časť rastlín outdoorovým spôsobom na pozemkoch priliehajúcich k objektu.

Predpestované rastliny, hnojivá a technológiu si páchatelia zaobstarávali predovšetkým „online objednávaním“ prostredníctvom informačných a komunikačných technológií ako aj v predajniach so záhradkárskym vybavením.

Dňa 10.06.2021 bola vykonaná domová prehliadka v priestoroch rodinného domu (objekt patrí príbuzným páchatel'ov) v obci Brezno. Páchatelia indoorovým spôsobom v špeciálne upravených pestovacích stanoch zakúpených prostredníctvom internetového predaja v Rakúsku (1 stan v cene cca 1000 eur) v 8 až 10 týždňových intervaloch pestovali marihuanu. V čase zrelosti rastliny zostrihali a sušili. Počas domovej prehliadky bolo zaistených cca 20 kg výsledného produktu, ktorý po vysušení predstavoval 8,3 kg upotrebitel'ného materiálu.

Vynaliezavosť páchatel'ov pri pestovaní marihuany outdoorovým spôsobom po celom území Slovenska potvrdzujú aj nižšie uvedené prípady.

V roku 2021 OR PZ vo Veľkom Krtíši odhalil prípad pestovania marihuany outdoorovým spôsobom v období apríl 2021 - 05.10.2021 v katastrálnom území obce Horné Strháre v lesnom poraste na poličku. Páchateľ s trvalým pobytom v obci Horné Strháre pestoval v plastových kvetináčoch a kovových vedrách rastliny rodu Cannabis na poličku neďaleko obce. V inej časti katastrálneho územia zasa tieto pestoval v plastových kvetináčoch a v lesnej pôde a v lesnom poraste medzi stromami ukrýval v plastovom vreci čerstvú úrodu rastlín rodu cannabis.

Celkovo bolo zaistených 178,715 g upotrebitelného rastlinného materiálu s obsahom 17 398 mg THC, z ktorého množstva by bolo možné vyrobiť najmenej 593 bežných jednorazových dávok v hodnote najmenej 893,575 Eur.

V priebehu vyšetrovania trestnej činnosti bolo zistené, že semená na pestovanie predmetných rastlín boli objednané na slovenskej web-stránke.

Ukrajinský občan sa pokúsil cez hraničný prechod vo Vyšnom Nemeckom z Ukrajiny v smere na Slovensko previezť na ťahači nákladného motorového vozidla zn. Iveco Stralis, slovenského EČV, na ktorom bol pripojený nákladný náves zn. Schwarzmuller, rovnako slovenského EČV nelegálnu látku hašiš. Ťahač a náves je evidovaný na firmu slovenskú s.r.o so sídlom v Michalovciach. Vykonaním hraničnej kontroly vykonanej príslušníkmi Colného úradu Michalovce, pobočka Colného úradu Vyšné Nemecké, ktorá skenovacím zariadením detekovala podozrivé miesto v prednej polovici návesu bolo jeho následnou prehliadkou zaistených 158 ks balíčkov v látkovom a igelitovom obale, ktorých celková hmotnosť predstavovala 33,64 kilogramu, kde predbežným skúmaním Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ bolo potvrdené, že sa jedná o hašiš. V súčte všetkých zaistených balíkov predstavuje množstvo hašiša finančnú hodnotu vo výške najmenej 235.480,- Eur. Balíčky boli označené pečiatkami modrej farby s logom Real Madrid FC, logom ZEIN a logom Range rover.

Import marihuany z Českej republiky bol v dôsledku obmedzení týkajúcich sa cestovania medzi krajinami schengenského priestoru obmedzený. Aj z dôvodu zavedenia tzv. dištančnej výuky na vysokých a stredných školách, došlo k obmedzeniu dovozu marihuany z Českej republiky prostredníctvom študentov. Operatívne informácie však naznačujú, že do nelegálneho obchodu s marihuanou sa zapojili sa tzv. pendleri, teda osoby pracujúce v Českej republike s trvalým pobytom na Slovensku a naopak, ako aj vodiči nákladnej dopravy a pod. Rovnako na základe operatívnych informácií ale aj výstupov z vyšetrovacích spisov týkajúcich sa nielen marihuany, ale aj iných omamných a psychotropných látok, je možné konštatovať, pokračujúce zneužívanie poštových a kuriérskych služieb.

Rovnako môžeme dôvodne predpokladať, že dochádzalo pri importe OPL zo susedných štátov k prekračovaniu štátnej hranice mimo oficiálnych, resp.kontrolovaných hraničných prechodov.

Osobitným problémom v súvislosti s marihuanou je canabidiol. Ide o látku získavanú z rastlín konope, avšak špecifickej odrody. Účinky kanabidiolu (ďalej iba CBD) sú odlišné ako u účinnej látky THC. CBD nevyvoláva závislosť, vo všeobecnosti je využívaný pri liečbe depresíí, roztrúsenej sklerózy, epilepsie, na potlačenie bolesti u onkologických ochorení atď. V Čechách a iných krajinách je možné zakúpiť prípravky s obsahom CBD aj prostredníctvom internetu, napr. vo forme kvapiek na zníženie vnútroočného tlaku, cholesterolu, v masiach na liečbu ekzémov a pod.

Dňa 1.5.2021 nadobudla účinnosť novela zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, kde bola látka CBD vyradená zo Zoznamu zakázaných látok a jej výroba, držba, pestovanie rastlín a distribúcia sa stali legálne.

Keďže povolenie na pestovanie rastlín rodu kanabis ako aj maku siateho udeľuje v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch MZ SR alebo PPA SR, v priebehu roku 2021 bola prebiehala spolupráca PZ s oboma organizáciami za účelom prípravy vykonávacej vyhlášky zameranej na kontrolou pestovania rastlín rodu kanabis s obsahom CBD.

Počas roku 2021 boli príslušníkmi PZ preverované viaceré prípady zneužívania povolení na pestovanie rastlín rodu kanabis s obsahom účinnej látky THC medzi rastlinami s obsahom účinnej látky CBD.

Operatívne informácie naznačujú, že k prvému kontaktu s marihuanou dochádza vo veku 12-14 rokov, avšak najčastejšie vo veku 17-18 rokov alebo pri nástupe na vysokú školu.

Medzi zistených konzumentov drog s najnižším vekom patria najmä študenti stredných škôl, ktorí obvykle prvýkrát prichádzajú do styku s drogami prostredníctvom partíí v triede alebo cez starších študentov školy z vyšších ročníkov. Na základe osobných konzultácií s rodičmi, zákonnými zástupcami, opatrovatelkami, riaditeľstvom školy alebo vykonaním preventívnych akcií a stretnutí so žiakmi a študentami boli zistené informácie potvrdzujúce vek najmladších konzumentov drog 15 - 16 rokov. Ide o užívanie najmä marihuany, nesprávne prezentovanej aj v médiách a iných zdrojoch informácií ako tzv. „mäkkej drogy“. Je potrebné opätovne upozorniť, že slovenská legislatíva nepozná pojem „mäkké a tvrdé drogy“, rovnako ako vzhľadom na obsah účinnej látky THC nie je možné tvrdiť, že konzumácia marihuany je vo vzťahu k poškodeniu zdravia užívateľa a vzniku závislosti menej škodlivá ako iné omamné a psychotropné látky.

Najnižší vek konzumentov sa vyskytuje v oblastiach obývaných najmä sociálne znevýhodnenými skupinami obyvateľstva, predovšetkým na východnom Slovensku.

Taktiež je potrebné poznamenať, že boli získané informácie operatívneho charakteru o zneužívaní detí do 14 rokov pri distribúcii omamných a psychotropných látok práve v sociálne znevýhodnených vrstvách obyvateľstva.

1.2 Metamfetamín

Metamfetamín zneužívaný na Slovensku pochádza primárne z týchto zdrojov:

- z výroby v laboratóriách prevádzkovaných s rôznym stupňom vybavenia a množstva vyprodukovanej látky,
- z dovozu z Českej republiky,
- z dovozu zo Srbska, prípadne iných krajín EÚ.

Z pohľadu veľkosti produkcie drogy sa u nás metamfetamín vyrába:

- v malých, takzvaných kuchynských laboratóriách s jednoduchým vybavením (produkcia takéhoto laboratória je pomerne nízka, cca do 100 dm³ pri jednom „vare“, pričom však k výrobe dochádzalo častejšie; kvalita výsledného produktu závisí od dodržania technologického postupu, schopností a skúseností variča ako aj použitého drogového prekurzoru, najčastejšie získaného z voľne predajných liekov od rôznych výrobcov, napr. značiek ako Modafen, Trifed, Clarinase Repetabs a pod.),
- v stredných laboratóriách s produkciou nad 100 dm³ na jedno varenie,
- v prenosných laboratóriách, ktoré sú pravidelne sťahované do iného objektu.

Na výrobu metamfetamínu vo väčších objemoch sa používa ako drogový prekurzor najmä čistý efedrín dovážaný vo forme tabliet alebo v práškovej forme. Aj keď sa časť prekurzoru, napr. vo forme tabliet Cirrus, dovážala z Poľska, značná časť prekurzorov s obsahom efedrínu pre výrobu vo väčších objemoch pochádzala aj zo Srbska a iných krajín Balkánskeho poloostrova. Boli zaznamenané aj signály o dovoze efedrínu z Ázie, najmä Číny.

Príslušníci OR PZ Bratislava V. v spolupráci s Colným a kriminálnym úradom SR zadržali dňa 5.7.2021 vodiča motorového vozidla. Pri kontrole batožinového priestoru bolo vo vozidle nájdených 12 ks balení, každá s desiatimi ampulkami s nápisom EPHEDRINE SOPHARMA 50 mg/ ml vyrábaných v Bulharsku.

Obr. č.3: Efedrín

Zdroj: KR PZ Bratislava

Páchatelia v prípade produkcie väčších objemov obvykle delia výrobu do niekoľkých cyklov :

- úprava prekursoru,
- zapracovanie prekursoru a ďalších látok,
- spracovanie do kryštalickej formy,
- čistenie, riedenie, sušenie a váženie hotovej drogy.

Vyššie popísaným postupom výroby drogy sa páchatelia snažia predísť odhaleniu. V závislosti od náročnosti prípravy, či rizika prezradenia napríklad na základe uvoľneného zápachu pri spracovaní, sa po ukončení každého cyklu laboratórium sťahuje na iné miesto. Týmto spôsobom sú páchatelia schopní vyrobiť až niekoľko kg metamfetamínu pri jednom varení s vysokou koncentráciou účinnej látky (až do 80%).

Príslušníkmi KR PZ Trenčín bolo v meste Prievidza odhalené prenosné laboratórium na výrobu metamfetamínu, ktoré sa nachádzalo v garáži. V prvej fáze dochádzalo k extrakcii prekursoru z tabletiiek Nurofen. Následne, v 2. fáze, charakteristickej výrazným zápachom, sa uskutočňovalo zlúčenie chemických látok ako je fosfor, jód, toulén a rôznych kyselín. Časť nezákonných aktivít pri výrobe drogy vykonávali páchatelia vo vonkajších priestoroch, aby zabránili odhaleniu trestnej činnosti práve kvôli zápachu. Túto svoju činnosť kryli ako starostlivosť o včelstvo. Poslednú fázu, fázu sušenia, páchatelia vykonávali opäť v garáži.

Obmedzenie cezhraničného pohybu čiastočne znížilo dovoz metamfetamínu z Českej republiky obvyklými skupinami páchatel'ov, napr. študentov vysokých škôl. Tak ako v prípade marihuany, do dovozu metamfetamínu sa zapojili pendleri, prípadne boli zneužívané informačné a komunikačné technológie a poštové a kuriérske služby.

Jedným z negatívnych dopadov zavedených opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 bolo zvýšenie aktivity domácich „varičov“ pervitínu pripravujúcich menšie objemy z prekursorov získaných z liekov dostupných v lekárňach. Informácie príslušníkov PZ ako aj údaje o predaji liekov poskytnuté ŠÚKL potvrdili rastúci počet nadmerných odberov liekov s obsahom efedrínu, resp. pseudoefedrínu z lekární.

Po uvoľnení opatrení boli zaznamenané nadmerné odbery liekov, napr. Nurofen, Modafen, Stopgrip, Aerinaze a pod. z lekární v mestách a obciach pozdĺž hranice s Českou republikou ako aj na strednom Slovensku, pričom existuje podozrenie, že lekárnici v mnohých prípadoch vedia, za akým účelom sú lieky kupované.

Na základe údajov o odbere vybraných druhov liekov a ich následnej analýze bola identifikovaná aj lekárneň v Bratislave. V spolupráci s ďalšími orgánmi štátnej správy bol vykonaný kontrolný nákup a kontrola predaja, ktoré potvrdili porušovanie § 173 zákona č. 300/2005 Z.z. – Trestný zákon v oblasti opatrení týkajúcich sa predaja liekov s obsahom efedrínu, resp. pseudoefedrínu. V dôsledku zistených skutočností bolo voči majiteľke lekárne začaté trestné stíhanie ako aj správne konanie.

Druhým zdrojom metamfetamínu je import z Českej republiky, predovšetkým z Prahy, Ústí nad Labem, Ostravy, Českého Tešína ale aj iných miest, pričom kuriérmi boli vodiči nákladnej dopravy, pendleri ako aj osoby s miestnou znalosťou, ktoré prechádzali štátnu hranicu mimo hraničných prechodov. Dopyt po metamfetamíne medzi konzumentmi stúpa, čo má vplyv nielen na jeho produkciu a aktivitu organizovaných skupín páchatel'ov, no pozorujeme aj zvyšovanie objemu výroby a určitý stupeň komercializácie produkcie a distribúcie.

Príslušníkmi PZ boli získané informácie o spolupráci organizovaných skupín páchatel'ov pochádzajúcich z krajín na Balkánskom polostrove, ktorí pôsobia na území SR a kooperujú so skupinami v zahraničí. Kým v minulosti sa tieto skupiny zaoberali primárne dovozom, prevozom a distribúciou heroínu, po roku 2010 boli zaregistrované aj aktivity týchto skupín vyvíjané smerom k dovozu a pestovaniu marihuany, dovozu kokaínu a v súčasnosti aj metamfetamínu.

Podľa získaných operatívnych informácií je metamfetamín vyrábaný aj priamo v Srbsku z prekursorov vyrábaných v miestnych farmaceutických firmách. Samozrejme keďže Srbsko nie je členskou krajinou EÚ, nevzťahujú sa na neho pravidlá a procesy EÚ týkajúce sa produkcie a kontroly prekursorov, pre-prekursorov a iných základných látok. Takto v zahraničí vyrobený metamfetamín je prevážený do niektorej z krajín EÚ, kde je prípadne riedený, upravený sušením a ďalej distribuovaný do ďalších členských štátov. Získané informácie tiež naznačujú dovoz liekov s obsahom efedrínu zo Srbska po niektorej zo severných vetiev balkánskej cesty pre skupiny páchatel'ov pôsobiacich na našom území na jeho ďalšie nelegálne využitie u nás.

Vyrobený, alebo aj importovaný metamfetamín býva na našom území riedený kreatínom, prípadne liečivami používanými v humánnej, aj veterinárnej medicíne, napr.:

metylsulfonylemetánom (MSM). Analýzy vzoriek spracovaných Kriminálnicko-expertíznym ústavom Policajného zboru naznačujú aj používanie voľne dostupných doplnkov výživy pre športovcov určených na prevenciu poranení kĺbov a regeneráciu, prípadne veterinárnych liekov určených na liečbu ochorení kĺbov u zvierat. Koncentrácia účinnej látky tak nezávisí iba od použitého prekursoru, resp. kvality ďalších použitých látok a skúseností „variča“, ale aj od počtu riedení pred predajom konečnému užívateľovi.

Charakteristickým spôsobom distribúcie metamfetamínu je jeho preprava v úkrytoch motorových vozidiel. Páchateľ zakúpi drogu, často v množstve väčšom ako pre vlastnú spotrebu. Následne časť rozpredá ďalším odberateľom. Informácie získané operatívno – pátracou činnosťou naznačujú, že odberateľmi a konzumentmi sú často osoby mladšie ako 18 rokov.

1.3 Heroín, opiáty a opiody

Obchodovanie s heroínom je na území Slovenska najmä aktivitou organizovaných skupín s kontaktami v zahraničí, ktoré podľa získaných informácií v súčasnosti obchodujú s heroínom už iba okrajovo a zameriavajú sa skôr na nelegálne aktivity v súvislosti s inými omamnými a psychotropnými látkami (najmä metamfetamínom, kokaínom, a marihuanou).

Na Slovensku je už dlhodobo monitorovaný pokles záujmu konzumentov o heroín. Súčasní konzumenti omamných a psychotropných látok uprednostňujú látky so stimulujúcim efektom, predovšetkým v tabletkovej forme. Heroín, resp. drogy užívané injekčne považujú z dôvodu prenosu vážnych infekčných ochorení za mimoriadne rizikové. Distribúciou heroínu na našom území sa zaoberajú najmä rómske skupiny páchatel'ov pochádzajúce z okolia Serede, Galanty a Hlohovca. Popri heroíne distribuujú aj iné drogy, predovšetkým metamfetamín.

Konzumenti heroínu a opiátov sú zvyčajne už dlhodobo závislí na omamných a psychotropných látkach. Slovensko teda v prípade heroínu zohráva skôr úlohu tranzitnej krajiny.

V rámci medzinárodnej spolupráce sa príslušníci NAKA PPZ podieľali na realizácii akcie Kamión a Kamión 2, pri ktorých bolo zaistených cca 33 kg heroínu prichádzajúceho zo Slovenska.

Od jari 2020 a počas roku 2021 bol medzi bežným obyvateľstvom pozorovaný zvýšený záujem o lieky s obsahom opiátov, napr. Tramadol, Tramal, Tramadol Retard a Tramal Retard. Záujem sa zvyšoval aj medzi osobami závislými na drogách, pričom išlo

najmä o náplaste s obsahom fentanylu, ktoré sú určené na potlačenie strednej až silnej bolesti. Tieto liečivá sú dostupné iba na základe špeciálneho lekárskeho predpisu (tzv. recept s modrým pruhom).

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že na Slovensku:

- záujem o heroín výrazne dlhodobo klesá,
- kvalita heroínu dostupného na ulici je veľmi nízka, obsahuje iba 3 až 5% účinnej látky v jednej bežnej dávke.

Výrazný podiel na aktivitách spojených s distribúciou od dodávateľa k užívateľovi majú najmä rómske rodiny. Tak ako pri predaji metamfetamínu, aj díleri heroínu používajú pri odovzdávaní omamnej a psychotropnej látky tzv. mŕtve schránky.

Heroín distribuovaný na Slovensku býva riedený kofeínom alebo paracetamolom. Zriedkavejšie bol zaznamenaný aj výskyt iných prísad, podľa ktorých dávka získala konečné sfarbenie. V oboch prípadoch, či už ide o časť dodávky pokračujúcej najmä do severských krajín alebo bola droga v menšom objeme dovezená priamo pre slovenský trh, je viackrát riedená za účelom vyššieho zisku. To vysvetľuje aj nízke percento účinnej látky v dávke a tým aj znížený vplyv drogy na organizmus konzumenta.

Medzi ďalšie najčastejšie zneužívané látky patria opioidné analgetiká, napr.: morfin alebo liečivá s obsahom fentanylu. Fentanyl je syntetický opioid používaný od 60. rokov 20. storočia ako analgetikum na potlačenie bolesti. Liečebný prípravok je legálne dostupný len na základe osobitne evidovaného lekárskeho predpisu s modrým pruhom. Farmaceutické firmy vyrábajú prípravky, kde sa účinná látka fentanyl dostáva do organizmu vo forme tabliet, injekčného roztoku, nosového spreja alebo pomocou transdermálnych náplastí.

V minulých rokoch bolo u nás zaznamenané najmä zneužívanie fentanylových náplastí. Náplasť je vhodná pri legálnom užívaní pre všetkých pacientov s chronickou bolesťou vyžadujúcou liečbu opioidmi, pričom sa tu liek postupne uvoľňuje do organizmu cez pokožku po dobu 72 hodín. Drogovo závislé osoby najčastejšie získavajú fentanyl:

- krádežami zo zdravotníckych zariadení,
- zo zdravotníckeho odpadu,
- nákupom od osôb (pozostalých) po pacientovi užívajúcom liečivá s obsahom fentanylu a pod.,
- z použitých náplastí od osôb užívajúcich fentanylové náplaste v rámci onkologickej liečby (boli zaznamenané prípady, keď si páchatelia vytipovali osoby už v čakárňach alebo pri nákupe v lekárni a následne ich sledovali k bydlisku, kde vyberali použité náplaste z odpadkov).

Medzi najčastejšie spôsoby zneužívania náplastí patria:

- nalepenie na podnebie,
- priloženie na, alebo pod jazyk,
- žuvanie,
- injekčná aplikácia.

Páchatelia sa pri získavaní opiátov a opioidov orientujú aj na zdroje, ktoré s týmito látkami pracujú legálne na základe potrebných povolení. Príslušníci OR PZ Bratislava III dňa 19.11.2021 vykonali v objekte skladového komplexu firmy zaoberajúcej sa výrobou liekov s obsahom opiátov prehliadku priestorov, pri ktorej bola zaistená textilná taška obsahujúca hnedú sklenenú fľašu objemu 1 l s obsahom bieleho práškového materiálu a 2 ks vreciek s tlakovým uzáverom s obsahom kryštalického materiálu. Na základe znaleckého posudku KEÚ PPZ zo dňa 20.11.2021 bolo zistené, že hnedá sklenená fľaša obsahuje 819,64 g účinnej látky remifentanil a 2 ks vreciek s tlakovým uzáverom 61,042 g s účinnej látky alfentanil.

Remifentanil je opioidné liečivo určené na rýchle a krátkodobé potlačenie bolesti, napr. v prípade operácií, nasadenia umelej pľúcnej ventilácie a pod. Jeho dávkovanie je závislé na hmotnosti pacienta, konzumácií iných omamných a psychotropných látok, alkoholu a pod. Keďže ide o veľmi účinný opioid, v prípade užitia vyššej dávky hrozí konzumentovi zástava srdca, dýchania a smrť.¹

Uvedené látky boli na území Slovenska zaistené prvý raz. Informácie z odbornej literatúry ako aj partnerských forenzných laboratórií, EMCDDA a Europolu v súvislosti s oboma látkami dôrazne upozornili na riziká spojené s ich manipuláciou a užívaním, nakoľko už pri vdýchnutí mikroskopického množstva môže nastať poškodenie zdravia alebo smrť.

1.4 Kokaín

Obchodovanie s kokaínom na území Slovenska bolo v roku 2021 primárne aktivitou organizovaných skupín páchatel'ov, no sčasti aj spolupáchatel'stvom menších skupín, resp. jednotlivcov užívajúcich kokaín.

Kokaín bol v období pred globálnym rozšírením ochorenia covid-19 na Slovensko importovaný z Holandska alebo Belgicka, napr. Rotterdamu, Antwerp a pod. Dovozom kokaínu do Európy sa zaoberajú najmä v prístavných mestách etnické organizované skupiny páchatel'ov s kontaktmi na skupiny v Latinskej Amerike a Karibiku. V dokumentovaných

¹ DRUGS.COM.: *Remifentanil*. [on-line]. [cit. 2022/02/19] dostupné na: <https://www.drugs.com/mtm/remifentanil.html>

prípadoch najčastejšie slovenský páchatel' nadviazal kontakt so sprostredkovateľom zastupujúcim dodávateľa vo všeobecnej rovine. Následne až pri ďalších stretnutiach, resp. komunikácii boli medzi záujemcom a sprostredkovateľom dohodnuté podmienky dodania, cena tovaru a spôsob úhrady. Z o SR vycestoval kuriér, ktorý tovar zaplatil, prevzal a v úkryte priviezol na územie SR.

Na našom území bol kokaín riedený, rozdelený na menšie dávky a distribuovaný. V menších skupinách konzumentov sa na dodávaný tovar zvyčajne „skladali“ finančnými čiastkami členovia a dodaný tovar bol určený pre ich vlastné potreby.

Globálne opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením covid-19, predovšetkým obmedzenie cezhraničných kontaktov donútili dovozcov, distribútorov ako aj konzumentov využívať iné metódy komunikácie, platby, dopravy a distribúcie kokaínu.

Podľa informácií Europolu a EMCDDA, po prvotnom náraste aktivít spojených s nákupom a predajom drog prostredníctvom darknetu v roku 2020 bol v roku 2021 zaznamenaný pokles predajov touto formou. Pokles predajnej aktivity súvisiacej s drogami na trhoch darknetu na konci roka 2021 môže naznačovať, že tento spôsob predaja zažíva pokles popularity. Skutočnosť, že darknetové trhy sa stali terčom záujmu orgánov činných v trestnom konaní, v kombinácii s "podvodmi pri obchodovaní" vyvolali u mnohých užívateľov obavy v súvislosti s ich dôveryhodnosťou. Ďalším negatívom ovplyvňujúcim záujem o obchodovanie prostredníctvom darknetu je komplikovaná prístupová procedúra. Zároveň sa rozšírilo zásobovanie drogami prostredníctvom sociálnych médií, aplikácií na okamžité zasielanie správ a iných bezpečných komunikačných kanálov, ktoré sa objavili a zdajú sa byť oveľa pohodlnejšie a prístupnejšie pre používateľov aj predajcov.

Kým darknet je globálnym nástrojom vyžadujúcim určité zručnosti a vedomosti, sociálne platformy umožňujú kontakt v rámci regiónu, sú komfortnejšie k možnosti používať miestny jazyk a rýchlejšie reagujú na miestne špecifiká trhu s omamnými a psychotropnými látkami.²

Dňa 29.9.2021 boli na území Bratislavského a Trnavského kraja príslušníkmi NAKA PPZ zadržaní členovia organizovanej skupiny, ktorí sa okrem výroby a distribúcie metamfetamínu zaoberali aj dovozom a distribúciou kokaínu v regióne. V súčasnosti ešte prebieha vyšetrenie.

Dlhodobu sa na území SR potvrdzuje trend distribúcie viacerých druhov OPL. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že od roku 2012 až doposiaľ si členovia

² EMCDDA: 2022. *Digitally enabled drug markets: signs of diversification*. Lisabon: EMCDDA, 2022.

organizovanej skupiny za účelom získania finančného profitu, neoprávnene zadovážovali prekurzory (tabletky Cirrus) z Poľskej republiky potrebné na výrobu metamfetamínu. Vyrobenu drogu následne prostredníctvom vytvorenej siete. dílerov distribuovali na území SR. Prípadné dlhy vymáhali od dlžníkov násilím. Taktiež zabezpečovali dovoz a distribúciu kokaínu. Do času spracovania tejto Správy bol zdokumentovaný rozsah vyrobených a distribuovaných omamných a psychotropných látok v hodnote viac ako 27 480 000 EUR.

Na základe vyššie uvedených skutočností, ako aj ďalších informácií získaných operatívno-pátracou činnosťou konštatujeme, že aj páchatelia drogovej trestnej činnosti, distribútori a konzumenti drog, vrátane užívateľov kokaínu, využívajú pri vzájomnej komunikácii a obchodovaní sociálne siete, alternatívne spôsoby platby a poštové a kuriérske služby.

Dávka kokaínu pre konzumenta v SR sa pohybuje v cene 60-120 Eur/g, pričom koncentrácia účinnej látky v zaistenom kokaíne sa pohybovala okolo 40% . Kokaín bol najčastejšie riedený karnitínom a inými doplnkami výživy.

Kokaín bol najčastejšie zneužívaný predovšetkým vo väčších mestách s vyššími príjmami obyvateľstva. Vzhľadom na vyššiu cenu tovaru nie sú deti a mladiství zapájaní do kriminálnych aktivít. Kokaín však býva užívaný mladými dospelými pomerne často.

1.5 Syntetické drogy a nové psychoaktívne látky³

V zmysle čl. 3a) Rozhodnutia Rady 2005/387/SVV: „*nová psychoaktívna látka znamená novú omamnú látku alebo novú psychotropnú látku v čistej forme alebo v prípravku*“⁴

Ustanovenie čl. 3b) Rozhodnutia Rady 2005/387/SVV spresňuje, že: „*nová omamná látka znamená látku v čistej forme alebo v prípravku, ktorá nie je uvedená v žiadnej z príloh Jednotného dohovoru Organizácie Spojených národov z roku 1961 o omamných látkach a ktorá môže predstavovať ohrozenie verejného zdravia porovnateľné s látkami uvedenými v prílohe I, II alebo IV.*“⁵

Obdobne, podľa ustanovenia 3c) Rozhodnutia Rady 2005/387/SVV: „*nová psychoaktívna látka znamená látku v čistej forme alebo v prípravku, ktorá nie je uvedená*

³ Voľný preklad z anglického pojmu New Psychoactive Substances (NPS)

⁴ Rozhodnutie Rady 2005/387/SVV z 10. mája 2005 o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok

⁵ Rozhodnutie Rady 2005/387/SVV z 10. mája 2005 o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok

v žiadnej z príloh Dohovoru Organizácie Spojených národov z roku 1971 o psychotropných látkach a ktorá môže predstavovať ohrozenie verejného zdravia porovnateľné s látkami uvedenými v prílohe I, II, III alebo IV.“⁶

Hlavné skupiny nových psychoaktívnych látok tvoria:

- syntetické kanabinoidy ,
- katinóny,
- tryptamíny,
- piperazíny,
- fenyletylamíny,
- iné látky (rôzne syntetické alebo rastlinné psychoaktívne látky, ktoré nemusia patriť do žiadnej inej chemickej skupiny), prevažne s entaktogénnymi, stimulačnými či halucinogénnymi účinkami

U nás najrozšírenejšie syntetické kanabinoidy sú na trhu s drogami dostupné v 3 formách:

- nastriekané na rastlinnom základe,
- v roztokoch určených do e-cigariet,
- nastriekané na papierovom základe, podobne ako LSD trip.

Na slovenskej drogovej scéne sa už v predchádzajúcom období vyskytovali syntetické kanabinoidy najčastejšie nastriekané na rôznych rastlinných základoch alebo zmiešané s tabakom. Konzumácia prebieha podobne ako u marihuany, fajčí sa ako joint, inhaluje z vaporizéra alebo bongu.

V posledných rokoch sa v zahraničí objavuje aj nárast počtu produktov vo forme roztoku do e-cigariet. Kanabinoid sa pripravuje zmiešaním s rozpúšťadlom a následne sa vapuje pomocou elektronickej cigarety.

V zahraničí sa čoraz častejšie vyskytujú prípady pašovania syntetických kanabinooidov impregnovaním papiera kanabinoidmi, napr.: listov, blahoželaní, fotografií a detských kresieb, obrázkov krížoviek, sudoku a pod. Kanabinoidy sa potom fajčia s tabakom alebo sa vapujú pomocou elektronickej cigarety.

V menšej miere sú používatelia schopní pripraviť vlastné podobné produkty s použitím kanabinooidov vo forme prášku zakúpeného od predajcu alebo sprostredkovateľa.

⁶ Tamtiež

Papier napustený kanabinoidmi môže predstavovať vysoké riziko otravy, pretože koncentrácia kanabinoidov sa môže v rôznych častiach papiera výrazne líšiť⁷.

V roku 2021 sa v dôsledku opatrení prijatých v súvislosti s ochorením covid-19 obmedzil dovoz syntetických kanabinoidov známych ako herba, zo zahraničia, najmä z Maďarska. Konzumentmi tohto druhu syntetických kanabinoidov sú predovšetkým osoby zo sociálne znevýhodnených skupín. Celkovo, v roku 2021 bolo PZ evidovaných 144 záchytov nových psychoaktívnych látok.

Najčastejšie obsahovala látku 5-fluoro-ADB, syn 5-fluoro-MDMB-PINACA, chemicky metyl(2S)-2-[[1-(fluórpenyl)-1H-idazol-3-karbonyl]amino]-3,3-dimetylbutanoát. Ide o syntetický kanabinoid na báze indazolu s výrazne silnejšími a toxickejšími účinkami na organizmus ako iné druhy.

Obľúbený je z dôvodu nízkej obstarávacej ceny 5,-Eur/g. Z 1 g sú díleri schopní pripraviť 7-10 dávok predávaných konzumentom za cenu 1,-Eur/dávka. Užívatelia uvádzajú, že: „... sme závislí, spôsobuje pocit uvoľnenia. Účinok trvá približne 30 minút, takže v priebehu jedného dňa herbu dáme aj 4-5 krát.“⁸

V súvislosti s touto látkou sú zaznamenané prípady výjazdov lekárskej pomoci k pacientom, ktorí po predávkovaní upadávajú až do stavu bezvedomia. Keďže sa jedná o konzumentov zo sociálne znevýhodnených skupín, prostriedky na zaobstaranie drogy často získavajú páchaním majetkovej kriminality.

Za posledné desaťročie globalizácia drogových trhov a nové technológie viedli k nárastu

počtu a typov rizík pre ľudí, ktorí užívajú nové psychoaktívne látky. Tieto riziká súvisia s nárastom dostupnosti veľkého množstva nových látok na trhu s drogami, vrátane nových produktov a nových spôsobov ich nákupu a užívania ako aj so vznikom nových skupín užívateľov. Výskyt látky v novej geografickej oblasti alebo nových skupín užívateľov by mohol byť hrozbou pre verejné zdravie, keďže hlavne na začiatku výskytu látky na trhu majú konzumenti minimálne alebo obmedzené skúsenosti s jej užívaním a účinkami.

Nebezpečenstvo nových psychoaktívnych látok spočíva nielen v tom, že napodobujú účinky „klasických“ omamných a psychoaktívnych látok, ich účinky sú mnohonásobne silnejšie, nie sú známe krátkodobé ani dlhodobé účinky ich užívania na ľudské zdravie, spôsob ich eliminácie v prípade predávkovania, ale častokrát ani ich zloženie.

⁷ EMCDDA: 2020. New psychoactive substances: global markets, global threats and the COVID-19 pandemic.

Lisabon: EMCDDA, 2020. 32 s. ISBN: 978-92-9497-557-7

⁸ KR PZ Banská Bystrica

Například látky zo skupiny fentanylov simulujú účinky heroínu, avšak sú 50 a viac – násobne silnejšie. V prípade nových psychoaktívnych látok teda reálne existuje vysoké riziko nielen poškodenia zdravia, ale aj úmrtia v dôsledku ich konzumácie.

Nové psychoaktívne látky boli konzumentom v tabletovej forme dodávané konzumentom ako extáza alebo legálna alternatíva kokaínu, metamfetamínu atď.

V okresoch stredného a severného Slovenska sa medzi užívateľmi už v roku 2020 vyskytla nová psychoaktívna látka NEH (N-etylhexedron) využívaná taktiež ako lacná náhrada marihuany. V apríli 2021 bolo príslušníkmi NAKA PPZ odhalené laboratórium na jej výrobu pri obci OKOČ.

V spolupráci s poľskou partnerskou zložkou bolo zistené, že štátni občania Poľskej republiky občan Slovenskej republiky na území Slovenskej republiky vyrábajú zatiaľ presne nezistené omamné a psychotropné látky, pravdepodobne amfetamín, ktorý následne po výrobe prevážajú späť do Poľska, do okolia mesta Wroclaw. Výroba sa uskutočňovala v priestoroch rodinného domu v obci Okoč, časť Veľký Sek. Počas akcie Polónium vykonanej dňa 8.3.2021 bolo v objekte zaistených 32 ks plastových vrecúšok s obsahom neznámej kryštalickej látky, elektronické váhy, papierové vrecúška s neznámou kryštalickou látkou a ďalšie vybavenie laboratória na výrobu nových psychoaktívnych látok. Analýzami KEÚ PPZ bolo zistené, že ide o látku N-etylhexamín, ktorá v čase realizácie nebola na zozname zakázaných látok v SR.

Obr. č.4: Laboratórium na výrobu nových psychoaktívnych látok

Zdroj: NAKA PPZ

Okrem priameho ohrozenia života a zdravia konzumentov týchto látok, ich výskyt predstavuje hrozbu aj ako environmentálna záťaž, t.j. dôsledok nelegálnej výroby nových psychoaktívnych látok. Pozostatky z výroby na mieste vo forme nelegálnej skládky, množstvo chemického a iného odpadu znečisťuje prípadne ohrozuje a priamo ovplyvňuje životné prostredie. Samotný proces výroby je síce technologicky nenáročný, avšak do okolia sa uvoľňujú rôzne škodlivé výpary. Taktiež výrobca manipuluje s výbušnými a vysoko

horľavými chemikáliami. Pri nedodržaní technologického postupu je v týchto prípadoch veľmi vysoké riziko výbuchu a vzniku požiaru. Z tohto dôvodu páchatelia vyhľadávajú opustené objekty mimo väčšej zástavby.

Výrazným faktorom komplikujúcim analýzu trhu s drogami a možnosť efektívneho boja proti fenoménu nových psychoaktívnych látok je internet. Poskytovatelia webhostingových služieb ako aj služieb týkajúcich sa spracovania platieb napríklad v bitcoinoch, alebo prostredníctvom platieb paysafe majú sídla v rôznych krajinách. Tento faktor výrazne komplikuje možnosti monitorovania finančných tokov a následné odhaľovanie výrobcov, prepravcov a ďalších článkov v reťazci nezákonného šírenia a spotreby nových psychoaktívnych látok.

Aj v priebehu roku 2021 bolo na území Slovenska zaistených viac ako 20 druhov látok zo skupiny nových psychoaktívnych látok. Zvyčajne išlo o záchyty v minimálnych množstvách. KEÚ PPZ zasielalo pravidelne informácie o týchto látkach aj EMCDDA v Lisabone. Na základe informácií poskytnutých členskými štátmi EÚ získaných prostredníctvom Systému včasného varovania vypracováva EMCDDA upozornenia o výskyte nových psychoaktívnych látok ako aj navrhuje zoznam látok zakázaných v EÚ.

NAKA PPZ v súčinnosti s KEÚ PPZ a v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky vypracovala podnet na zmenu zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, v ktorom navrhla 12 látok zo skupiny nových psychoaktívnych látok na zaradenie na Zoznam zakázaných látok, ktorý je prílohou zákona č.139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch.

Súčasťou návrhu bol aj zaradenie látky kratom do Zoznamu zakázaných látok, nakoľko u nej boli preukázané omamné a psychotropné účinky ako aj vznik závislosti. Uvedená látka je na územie Slovenskej republiky dovážaná vo veľkých objemoch. Od 1.1. – 27.10.2021 bolo iba v rámci leteckej prepravy zaistených 250 kg kratomu. V internetovom predaji bola látka predávaná ako „*Svätý grál alkaloidov*“⁹, prípadne sú prezentované jeho účinky ako: „*vysoko euforické a povzbudzujúce pre prácu.*“¹⁰

Kratom, lat.: *Mitragyna speciosa*, je tropický stále zelený strom z čeľade kávovníkových pochádzajúci z juhovýchodnej Ázie. Vyskytuje sa predovšetkým v Thajsku, Indonézii, Malajzii, Mjanmarsku a Papuy-Novej Guiney. V regióne je využívaný v bylinnej

⁹ <https://www.kratom.sk>

¹⁰ www.waveshop.sk/produkt/borneo-green/

medicíne minimálne od 19. storočia pre svoje opioidné vlastnosti a niektoré stimulačné účinky.¹¹

Účinky kratomu sa prejavujú v závislosti od:

- množstva konzumovanej látky,
- kombinácie s inými látkami, vrátane alkoholu,
- dĺžky užívania a pod.

Pri nízkych dávkach kratom vyvoláva euforické účinky porovnateľné s kokaínom. Pri vyšších dávkach kratom vyvoláva účinky podobné opioidom. Nástup účinkov zvyčajne začína do piatich až desiatich minút a trvá dve až päť hodín. Niektoré neoficiálne správy popisujú zvýšenú pracovnú výkonnosť, bdelosť, zhovorčivosť, spoločnosť, zvýšenú sexuálnu túžbu, pozitívnu náladu a eufóriu po konzumácii kratomu.¹²

Dlhodobé užívanie vysokých dávok kratomu môže viesť k rozvoju závislosti a abstinenčných príznakov pri ukončení užívania, vrátane straty chuti do jedla, úbytku hmotnosti, zníženého sexuálneho apetítu, problémov so spánkom, svalových kŕčov, bolestí svalov a kostí, trhavých pohybov, slzenia očí, návalov horúčavy, horúčky, hnačky, nepokoja, hnevu a smútku, čo zvyšuje riziko obnovenia užívania.¹³

V súvislosti s bojom proti nezákonnému obchodovaniu s novými psychoaktívnymi látkami je veľkým problémom nepružnosť a zdĺhavosť procesu ich zaradovania medzi zakázané látky. Dĺžka trvania legislatívneho procesu v súčasnosti od návrhu na zaradenie látky po nadobudnutie účinnosti zákonnej úpravy v priemere 1 rok a viac. Aj z tohto dôvodu je potrebné modernizovať legislatívu smerom k využívaniu tzv. generického zaradovania nových psychoaktívnych látok.

1.6 Liečivá a látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom

Hlavnými dodávateľmi liečiv a látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom boli aj v roku 2021 laboratória a firmy pôsobiace mimo územia Slovenskej republiky

¹¹ MARTINOTTI C.E., SIMONATO G., SINGH P. a kol.: 2015. *Following „the Roots“ of Kratom. The evolution of an Enhancer from Traditional Use to Increase Work and Productivity in Southeast Asia to Recreational Psychoactive Drug in Western Countries.* . BioMed Research International. 2015: 1–11. dostupné na doi.: 10.1155/2015/968786

¹² RAMANATHAN S., MCCURDY CH. R.: 2020. *Kratom (Mitragnya speciosa): worldwide issues.*. *Current Opinion in Psychiatry*. Dostupné na: [doi:10.1097/YCO.000000000000062](https://doi.org/10.1097/YCO.000000000000062)

¹³ KAUFMAN N.C., GRUNDMANN O.: 2016. *The pharmacology and toxicology of kratom: from traditional herb to drug of abuse.* in: *Int. J. Legal Med.(Review)*. 2016. dostupné na: [doi:10.1007/s00414-015-1279-y](https://doi.org/10.1007/s00414-015-1279-y)

ponúkajúce svoje produkty predovšetkým prostredníctvom internetového predaja. Ich distribúcia prebieha aj na základe objednávky prostredníctvom rôznych aplikácií v informačných a komunikačných médiách.

Užívatelia tejto skupiny látok si často neuvedomujú alebo nevyhodnocujú zdravotné riziká vyplývajúce z ich užívania. Okrem de facto neznámeho zloženia a koncentrácie účinnej látky ako aj použitých prísad neakceptujú ani zdravotné účinky a negatívne dôsledky na ich zdravie.

Kým v roku 2020 boli páchatelmi tohto druhu trestnej činnosti osoby pôsobiace priamo vo sfére športu a fitness, počas roku 2021 sa posilnila úloha informačných a komunikačných technológií. Dôvodom boli opäť opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením covid-19, ktoré obmedzili alebo zakázali prevádzku oficiálnych fitness centier, športových klubov a pod. Časť fitness centier musela z ekonomických dôvodov ukončiť svoje aktivity, avšak osoby predtým dodávajúce tieto látky priamo sprostredkovateľom vo fitness centrách začali poskytovať svoje služby prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.

Za jeden z najvýraznejších úspechov v oblasti boja proti látkam s anabolickým a iným hormonálnym účinkom je možné označiť akciu Medik realizovanú v spolupráci viacerých európskych protidrogových zložiek v rámci činnosti spoločného vyšetrovacieho tímu Tovarys.

Operatívno-pátracou činnosťou boli získané informácie o nezákonných aktivitách osôb páchajúcich trestnú činnosť na území Slovenskej republiky, Českej republiky, Rumunska a ďalších štátov EÚ. Podozrivé osoby sa minimálne od decembra 2017 sčasti ako členovia organizovanej skupiny s presným rozdelením funkcií a úloh ako aj spolupáchatelia zaoberali nezákonnou výrobou, prechovávaním a distribúciou zakázaných látok s hormonálnym účinkom a obchodovaním s falošnými liekmi na potenciú na území SR, ČR, Maďarska, Rumunska a viacerých štátov Európskej únie. Na území Bratislavského kraja dochádzalo k pracovným stretnutiam skupiny, napr. v rodinnom dome organizátora v Bratislave, v rodinnom dome ďalšieho člena skupiny v okr. Senec, prípadne v rôznych reštauračných zariadeniach v mestskej časti Bratislava – Staré Mesto. Približne od leta 2019 z dôvodu zamedzenia odhalenia činnosti skupiny aj v pohraničných oblastiach Maďarska. Hlavnou témou stretnutí bolo delenie jednotlivých úloh členov skupiny, výroba a distribúcia zakázaných látok s hormonálnym účinkom ako aj falošných liekov na území Slovenskej republiky. Predovšetkým na území Bratislavského kraja dochádzalo k nákupu chemických látok potrebných na výrobu týchto látok, napr. liehu, mikrokryštallickej celulózy, oxidu kremičitého, ricínového oleja, etyloleátu, polyvinilu pyrodinu, polysorbátu 80 a iných od

spoločnosti, ktorej predmetom činnosti bolo obchodovanie s chemikáliami. Nákup sklenených ampúl z laboratórneho skla primárne určených pre farmaceutický priemysel sa uskutočňoval prioritne od spoločnosti sídliacej v Bratislave. Na území Bratislavy dochádzalo k tlačiarenským prácam, ku grafickému spracovaniu obalového materiálu ako aj príbalových letákov. Okrem Bratislavského kraja k pracovným stretnutiam organizátora s odberateľmi finálnych produktov, osobami z Poľska, Talianska, Grécka, Českej republiky dochádzalo v blízkom pohraničí na území Maďarska, prípadne v rôznych krajinách EÚ, kam boli distribuované zakázané látky s hormonálnym účinkom a falošné lieky.

Zakúpené látky a materiál určené na výrobu zakázaných látok s hormonálnym účinkom a falošných liekov boli prevážané prostredníctvom prepravných spoločností zo Slovenska, Čiech a Rumunska do nelegálneho laboratória/ výroby v Rumunsku), kam za účelom výroby anabolík a falšovaných liekov cestovali občania Slovenska. Po dokončení výroby boli zakázané látky a lieky prostredníctvom špedičných spoločností distribuované cez územie Maďarska, Slovenskej republiky a Českej republiky do ďalších krajín Európskej únie (Maďarska, Poľskej republiky, Nemeckej spolkovej republiky, Švédskeho kráľovstva) ako aj do celého sveta.

V spolupráci s príslušníkmi KÚFS SR bola v máji 2020 vykonaná čiastková realizácia s krycím názvom Medik 1. Pri kontrole vodiča osobného motorového vozidla na diaľnici D1 bolo zaistených 20.000 kusov ampuliek a 60.000 kusov tabliet s látkami s anabolickým, alebo iným hormonálnym účinkom, ktoré pochádzali z nelegálnej výroby v Rumunsku a boli určené pre jedného z veľkoodberateľov anabolík v zahraničí. Hodnota zaistených anabolík bola cca 60.000,- EUR.

Následne, počas realizácie akcie Medik bolo dňa 23.01.2021 zadržaných 16 osôb, z toho 12 obvinených (9 ako členovia organizovanej skupiny, 3 ako spolupáchatelia) a 4 svedkovia.

V ďalšej fáze, dňa 17.06.2021 bola na základe európskeho vyšetrovacieho príkazu rumunskými policajnými orgánmi za asistencie policajtov NAKA PPZ v rámci činnosti spoločného vyšetrovacieho tímu Továryš vykonaná na území Rumunska policajná akcia s krycím názvom Medik 2.

Počas vykonanej domovej prehliadky bolo zaistených 22 kartónových škatúl s obsahom 245 kusov (245 kg) jednokilogramových hliníkových fóliových vrecúšok, ktorých obsahom podľa vyjadrenia jedného z obvinených je čistá účinná látka v práškovej forme (práškový steroid) - substancia potrebná na výrobu jednotlivých druhov anabolických steroidov určených pre konečného užívateľa.

Obr.č. 5: Akcia Medik 2 - Sklad s hotovými produktami a zariadenie na prípravu tabliet

Zdroj: NAKA PPZ

Pojem farmaceutická kriminalita definujú krajiny rôzne. Avšak vo všeobecnosti vychádza z definície používanej WHO. Falošné lieky sú výrobky zámerne a podvodne vyrobené a / alebo nesprávne označené vzhľadom na totožnosť a / alebo zdroj, aby vyzerali ako pravý výrobok. Táto definícia sa vzťahuje na značkové aj generické výrobky.

Pre tieto produkty je charakteristický nižší alebo obsah aktívnych farmaceutických zložiek použitých v autentickej verzii, prípadne obsahujú síce správne množstvo aktívnych zložiek, avšak pri ich výrobe neboli dodržiavané požadované napr. hygienické podmienky.

Falšované boli aj originálne lieky, ktoré boli balené do falšovaných obalov s cieľom predĺžiť dátum expirácie alebo spáchať podvod v súvislosti s rôznymi vládnymi programami.

V roku 2021 boli okrem obvyklej ponuky liekov na potenciu, úpravu hormonálnych cyklov a abortív ponúkané na internete hlavne lieky na liečbu ochorenia covid - 19. Páchatelia sa orientovali na lieky s účinkami podobnými najmä lieku Ivermectine. Počas celého roku 2021 boli priebežne získavané informácie o ponuke a predaji veterinárnych liečiv s účinnou látkou ivermektín, dovoze liekov s obsahom účinných liečivých látok bez potrebných legislatívnych súhlasov a pod.

V roku 2021 sa vyskytlo viacero incidentov¹⁴ týkajúcich sa predaja falošných liekov, napr. na liečbu onkologických ochorení. Ich riešenie prebieha v spolupráci PZ s príslušnými orgánmi štátnej správy.

¹⁴ V súvislosti s odhaľovaním farmaceutickej trestnej činnosti sa pod pojmom incident označuje udalosť spojená s objavom falošných, nelegálne zneužitých alebo odcudzených liekov. O prípade ojedinelého incidentu hovoríme, ak sú k dispozícii príslušné faktické informácie, napr.: konkrétny dátum, čas, miesto výroby a typ použitého farmaceutického produktu. Po potvrdení sa incidentu priradí sledovacie číslo. Všetky prichádzajúce

Dňa 02.12.2021 bola príslušníkmi KR PZ Prešov vykonaná akcia pod krycím názvom Tabletky. Počas domových prehliadok ako aj prehliadok iných priestorov a príľahlých pozemkov bol u páchatel'ov v obci Jasenov zaistený liek Ivermectin Tablet USP v tabletovej forme ako aj iné veci súvisiace s distribúciou týchto liekov. Páchatelia si od presne nezistenej doby, najneskôr od mesiaca marec 2021 až do 02.12.2021 doteraz nezisteného zdroja obstarávali humánny liek s názvom Ivermectin Tablet USP. Liek ponúkali na predaj aj prostredníctvom verejnej internetovej sociálnej siete Facebook. Po prejavení záujmu o kúpu, liek Ivermectin Tablet USP prebalili z pôvodného balenia do iného obalu, priložili blistre s obsahom 10 tabliet predmetného lieku a pridali vlastný popis na užívanie lieku s názvom "Protokol k užívaniu tabletového Ivermectinu". Jedno balenie takto pripraveného lieku predávali za sumu 10 Eur/bal.

Distribúcia na adresy záujemcov o tento liek prebiehala prostredníctvom Slovenskej pošty ako aj iných doručovacích a kuriérskych služieb. Liek taktiež osobne predávali alebo aj bezodplatne zadovážovali ďalším osobám v kancelárii v Humennom ako aj na iných, presne nezistených miestach na území Prešovského kraja. Svojím konaním páchatelia porušili ustanovenia § 3 a § 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, pričom predajom uvedeného lieku Ivermectin Tablet USP získali finančné prostriedky vo výške najmenej 2.660 Eur.

1.7 Prekurzory

V časti 1.2 Metamfetamín sú ako najčastejšie zneužívané prekurzory uvádzané lieky s obsahom efedrínu, resp. pseudoefedrínu. Pri produkcii väčších objemov metamfetamínu si páchatelia zabezpečovali prekurzor od dodávateľov v Srbsku, prípadne Poľsku. Jedným z dôvodov bola aj cenová výhodnosť, nakoľko boli lacnejšie ako na Slovensku.

Vzhľadom na opatrenia súvisiace s ochorením covid-19, obmedzenie cezhraničného ako aj vnútroštátneho pohybu sa menší výrobcovia orientovali na nákup liekov v lekárňach. Viaceré lekárne, predovšetkým v regiónoch susediacich s Českou republikou a na strednom Slovensku vykazujú nadmerné odbery liekov Nurofen, Modafen. Na základe podkladov poskytnutých orgánmi štátnej správy a vykonaných analýz boli vytipované ďalšie miesta pre vykonanie kontroly v súvislosti s podozrením na predaj liekov zneužívaných k výrobe omamných a psychotropných látok.

správy sa kontrolujú, aby sa zistilo, či súvisia s evidovaným incidentom a naznačujú pokračujúcu trestnú činnosť.

1.8 Organizované skupiny páchatel'ov

Drogová trestná činnosť nie je iba problémom Slovenskej republiky, ale ide o problém globálneho rozsahu. Mnohí konzumenti v dôsledku zvyšujúcej sa závislosti na omamných a psychotropných látkach ako aj v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov sa zapoja do páchania drogovej trestnej činnosti, či už do distribúcie alebo do výroby a prepravy týchto látok.

V prípade marihuany a metamfetamínu sa konzumenti orientovali predovšetkým na pestovanie marihuany, resp. výrobu metamfetamínu, pre vlastnú potrebu alebo pre potrebu seba a svojich známych.

Vzhľadom na opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením covid-19 spojenými najmä s obmedzením cezhraničného pohybu osôb sa do drogovej trestnej činnosti zapájali aj tzv. pendleri ako aj vodiči nákladnej dopravy. Drogovo závislé osoby ako aj iní páchatelia trestnej činnosti si za účelom zadováženia omamných a psychotropných látok zabezpečovali a vyrábali falošné doklady potvrdzujúce ich zamestnanie v zahraničí (falošné potvrdenia od zamestnávateľov a pod.).

Polícia NAKA PPZ odhaľovali a vyšetrovali v súlade s vecnou príslušnosťou podľa interného predpisu trestnú činnosť nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, ods. 4 a podľa § 173 ods. 1, ods. 4 – zákona č. 300/2005 Z.z. - Trestný zákon. V danej súvislosti sa zameriavali predovšetkým na odhaľovanie organizovaných skupín, resp. jednotlivcov, ktorí drogovú trestnú činnosť páchali v spolupráci s páchatel'mi pôsobiacimi v zahraničí.

Na sériu akcií „VENAL“ z predchádzajúcich rokov nadviazala akcia „VENAL 6“, ktorá bola realizovaná 04.05.2021 v Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom a Banskobystrickom kraji. Pri akcii bolo zadržaných 11 osôb v súvislosti s výrobou a distribúciou metamfetamínu. Na základe výpovedí vyšetrovateľ obvinil celkom 16 osôb. Taktiež boli zaistené ampulky s neznámou tekutinou, kartónová krabica s obsahom neokolkovaných cigariet, neznámy kryštalický prášok zabalený v alobale a finančná hotovosť 23.865,- EUR + 190.000,- EUR v trezore u jedného z páchatel'ov.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že na drogovej scéne Slovenskej republiky, podobne ako v iných krajinách Európskej únie, aj napriek opatreniam spojeným s ochorením covid-19 boli v roku 2021 dostupné všetky druhy omamných a psychotropných látok a prekurzorov.

Záujem konzumentov sa prioritne zameriaval na marihuanu a metamfetamín. Aj na Slovensku sa konzumenti orientovali na nové psychoaktívne látky a syntetické drogy.

Informácie získané operatívne pátracou činnosťou potvrdili, že napriek opatreniam prijatým na globálnej úrovni, napr. obmedzenie cezhraničného pohybu, na územie Slovenska bol importovaný aj kokaín. Jeho užívanie sa sústredilo do oblastí s vyššou ekonomickou silou obyvateľstva, t.j. najmä do Bratislavy a okolia. Hoci bol zaznamenaný dlhodobý pokles záujmu o heroín, stúpal dopyt po syntetických opiátoch, predovšetkým po opiátoch a opioidoch. Dôvodom bol zvyšujúci sa počet osôb trpiacich rôznymi neliečenými psychickými problémami a úzkosťami. Svoj okruh užívateľov a dodávateľov mali aj napriek uzatvoreným fitness centrám a športovým klubom rôzne prípravky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom.

Opatrenia týkajúce sa ochorenia covid -19 sa prejavili v oblasti produkcie a dovozu omamných a psychotropných látok. V čase uzatvorenia hraníc medzi krajinami sa časť konzumentov začala orientovať na pestovanie marihuany a výrobu metamfetamínu pre vlastnú, prípadne komunitnú potrebu.

Časť užívateľov si omamné a psychotropné látky objednávala prostredníctvom informačných a komunikačných technológií zo zahraničia. Platby realizovali hotovosťou pri doručení, prostredníctvom internetbankingu alebo využitím rôznych alternatívnych spôsobov, napr. paysafe a pod.

2 DROGOVÁ SCÉNA SLOVENSKEJ REPUBLIKY PODĽA REGIÓNOV

Drogová scéna SR nie je kompaktná a rovnorodá na celom území. Líši sa v jednotlivých regiónoch závislosti od sociálnej, ekonomickej a vekovej štruktúry obyvateľstva, priemyselnej a ekonomickej úrovne, blízkosti hraníc s inou krajinou a pod.

Niektoré charakteristiky dlhodobo ostávajú podobné, napr. neustále sa zvyšujúci záujem konzumentov o marihuanu, niektoré sa menia aj v dôsledku vonkajších vplyvov, napr. uplatňovaní opatrení týkajúcich sa ochorenia covid-19.

Spôsoby distribúcie a konzumácie omamných a psychotropných látok výrazne ovplyvnilo uzatvorenie vysokých a stredných škôl a prechod na dištančnú výuku v kombinácii so zatvorením reštaurácií, diskoték, kaviarní, spolu s opatreniami týkajúcimi sa voľného pohybu osôb, ako aj zákazom verejných hromadných zhromaždení. Časť užívateľov, študentov vysokých a stredných škôl študovala značnú časť školského roku on-line formou z domova. V konzumácii drog mnohí pokračovali, pričom kontaktovali a vyhľadávali distribútorov vo svojom okolí, prípadne si drogy objednávali prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.

Kým v minulosti dochádzalo k priamej distribúcii omamných a psychotropných látok veľmi často na verejne prístupných miestach, napr. parkoviskách, zástavkách MHD a pod. vzhľadom na obmedzenia pohybu a časté kontroly osôb sa distribúcia vo veľkej miere presunula do bytov a iných súkromných priestorov..

Pokles, resp. výrazné obmedzenie produkcie vo výrobných podnikoch, uzatvorenie rôznych športových a kultúrnych zariadení, obmedzenie gastroprevádzok ako aj turistického ruchu spôsobil výrazný pokles príjmov značnej časti obyvateľstva. Možno predpokladať, že osoby, ktoré v minulosti boli užívateľmi drog s kontaktmi na distribútorov, sa mohli sčasti v dôsledku zlej ekonomickej situácie zapojiť do distribúcie omamných a psychotropných látok medzi ďalších konzumentov a takýmto spôsobom riešiť dlhodobé finančné problémy.

Opatrenia platné v roku 2021 v súvislosti s ochorením covid-19 síce spočiatku zhoršili dostupnosť jednotlivých drog v regiónoch, znížila sa ich kvalita, cena jednotlivých látok sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi zvýšila, avšak užívatelia sa orientovali na zaobstarávanie drog prostredníctvom informačných a komunikačných technológií a poštových a kuriérskych služieb.

2.1 Bratislava a okolie

Pre Bratislavu ako hlavné mesto Slovenskej republiky je charakteristická vysoká koncentrácia firiem a organizácií, výrobných podnikov, škôl a pod. S tým sa spája vysoká koncentrácia osôb rôznych vekových kategórií, s rôznymi príjmami, zamestnaním, vzdelaním a pod. Vzhľadom na demografickú štruktúru, vyššiu úroveň a stabilitu finančných príjmov je zrejmé, že sa tu sústreďuje vyšší počet konzumentov omamných a psychotropných látok ako aj výrobcov a distribútorov.

Blízkosť hraníc s Rakúskom, Maďarskom aj Českou republikou (predovšetkým v obdobiach voľného pohybu osôb v Schengenskom priestore) umožňovala dovoz rôznych látok zo zahraničia a tým zjednodušovala ich dostupnosť. Vzhľadom na vyššiu úroveň finančných príjmov obyvateľov v porovnaní s inými regiónmi, konzumenti sa orientujú aj na druhy drog, o ktoré nie je v iných regiónoch z dôvodu vyššej ceny vyšší záujem.

Vzhľadom na vysoký počet mladých ľudí zamestnaných a bývajúcich v tomto mikroregióne a jednoduchú dostupnosť patrila v roku 2021 marihuana medzi najžiadanejšie drogy. Pri cene 5 – 15 Eur/g bola marihuana finančne najdostupnejšia.

Okrem marihuany bol medzi konzumentmi najvyšší záujem o metamfetamín, následne kokaín a nové psychoaktívne látky. Záujem o heroín bol v tomto regióne minimálny, na jeho užívanie sa orientovali dlhodobo drogovovo závislé osoby.

Časť užívateľov drogy získavala prostredníctvom informačných a komunikačných technológií s využitím poštových a kuriérskych služieb. Niektorí z konzumentov, hlavne marihuany, sa zamerali na pestovanie marihuany v menších objemoch pre vlastnú alebo komunitnú spotrebu.

Polícia NAKA PPZ realizovali akciu pod krycím názvom Slniečnica zameranú na skupinu páchatel'ov, ktorí od roku 2010 v Bratislave a okolí distribuovali omamné a psychotropné látky, predovšetkým metamfetamín a marihuanu. Členovia organizovanej skupiny sa taktiež podieľali na páchaní násilnej a majetkovej trestnej činnosti.

Skupinu a činnosť jej členov riadi dosiaľ nestotožnená osoba s kontaktmi na ďalšie zatiaľ neznáme vyššie organizačné úrovne. Príslušníci skupiny využívali na vzájomnú komunikáciu české karty do mobilných telefónov, prezývky, šifry, tovar ukrývali nielen v bytoch, ale aj pivniciach a pod.

Každý z členov skupiny mal pridelené úlohy, napr. skladník, tzv. „vymáhači“ a pod. Dlhy od konzumentov boli vymáhané násilím prostredníctvom členov tzv. výjazdu.

Pri realizácii bolo obvinených 9 osôb za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, ich držanie a obchodovanie s nimi. Okrem zadržania 9 členov skupiny bolo zaistených 153 g metamfetamínu, 45 g kokaínu, zbrane, mobilné telefóny ako aj 72.360,- Eur v hotovosti. Skupina získala obchodom s omamnými a psychotropnými látkami cca 900.000,- Eur.

Obr. č. 6: Akcia Slnečnica – zaistené drogy

Zdroj: NAKA PPZ

Policajti KR PZ Bratislava uskutočnili v mesiaci august 3 na seba nadväzujúce akcie Sodoma, Gomora a Posledná večera, ktoré boli zamerané na páchatel'ov zaoberajúcich sa minimálne od januára 2021 nadobúdaním, držbou a distribúciou metamfetamínu. Počas realizácie bolo zadržaných 8 osôb a policajti zaistili viac ako 1 kg metamfetamínu, z ktorého bolo možné pripraviť min. 10.000 ks dávok v hodnote viac ako 35.000,- Eur.

Obr. č. 7: Akcia Sodoma, Gomora a Posledná večera - zaistený metamfetamín

Zdroj: KR PZ Bratislava

Príslušníci OR PZ Senec dňa 28.6.2021 odhalili v rodinnom dome, garáži a príľahlých pozemkoch v obci Bernolákovo laboratórium na pestovanie marihuany. Okrem plastových nádob s obsahom sušených rastlín, vybavenia laboratória na pestovanie marihuany bolo

zaistených 6 ks rastlín vo výške 27-110 cm a 16 ks rastlín vo výške 110-150 cm. Trestné stíhanie voči páchatel'ovi však bolo na základe znaleckého posudku z odboru psychológie zastavené pre nepríčetnosť obvineného.

Obr. č. 8: Laboratórium na pestovanie marihuany v Bernolákove

Zdroj: OR PZ Senec

Dlhodobým problémom Bratislavy, najmä mestskej časti Vrakuňa, je objekt na Stavbárskej ulici prezývaný Pentagon, kde sa sústreďujú distribútori a konzumenti omamných a psychotropných látok, hlavne metamfetamínu a heroínu.

Z dôvodu zlepšenia bezpečnostnej situácie v samotnom objekte Pentagonu ako aj v jeho bezprostrednom okolí bola navrhnutá stratégia s cieľom zvýšiť bezpečnosť občanov a spoločnosti. Prijatá stratégia má zaistiť dlhodobé zlepšenie úrovne ochrany ľudského zdravia a bezpečnosti v objekte a v jeho bezprostrednom okolí prostredníctvom uceleného, účinného a efektívneho vykonávania opatrení, intervencií a prístupov k zníženiu ponuky a dopytu po drogách v spolupráci útvarov Policajného zboru, Ministerstva vnútra SR, mestskej polície, mestskej časti Vrakuňa, magistrátu mesta Bratislavy, štátnych inštitúcií a úradov, orgánov občianskej spoločnosti a iných súčastí samospráv.

V období od 01. 07. 2021 do 31.12.2021 bolo uskutočnených celkovo 20 akcií zameraných na drogových dealerov priamo v objekte Pentagonu (napr. akcie Penthaus, Metla a iné), pri ktorých bolo zadržaných 24 osôb, zaistených 210 g heroínu a 60 g pervitínu.

Obr. č. 9: Drogy zaistené v objekte Pentagon – heroín a metamfetamín

Zdroj: KR PZ Bratislava

Informácie získané operatívno-pátracou činnosťou naznačujú okrem prítomnosti organizovaných skupín slovenských páchatel'ov aj pôsobenie skupín, ktorých príslušníkmi sú občania iných štátov, napr. Srbska, Rakúska a pod.

V spolupráci s Krajským úradom vyšetrovania vo Viedni boli vykonané preverky k osobám podozrivým z páchania drogovej trestnej činnosti. Príslušníkmi odboru Bratislava NAKA PPZ bolo zistené, že 2 osoby trestne stíhané v Rakúsku za obchodovanie s omamnými a psychotropnými látkami majú v Bratislave uvedený prechodný pobyt v rodinnom dome. Vlastníkom rodinného domu je spoločnosť Elvis s.r.o., ktorej majiteľmi a konateľmi sú osoby inej štátnej príslušnosti.

Na základe európskeho vyšetrovacieho príkazu bola dňa 13.5.2021 vykonaná v rodinnom dome domová prehliadka. V objekte sa nachádzali 2 osoby srbskej národnosti ako aj indoorová pestiareň marihuany vybavená ventiláciou, svetlami, pachovými filtrami a inými komponentmi. Objekt bol nezákonne, tzv. „na čierno“, pripojený k odberu elektriny. Okrem technického vybavenia bolo zaistených 445 ks rastlín rodu kanabis.

Obr. č. 10: Indoorová pestiareň marihuany

Zdroj: NAKA PPZ

Výsledky operatívno-pátracej činnosti poukazujú na skutočnosť, že k prvému kontaktu s drogou, predovšetkým marihuanou a metamfetamínom, dochádza v Bratislave a okolí približne vo veku 13 rokov.

2.2 Západoslovenský región

Západoslovenský región má spoločnú hranicu s Maďarskom a Českou republikou. Tieto geografické špecifiká ovplyvňujú drogovú scénu v tejto časti Slovenska. Ďalším faktorom je prítomnosť zahraničných firiem, najmä výrobcov automobilov, Amazon a pod.

Pre príhraničnú oblasť s ČR je charakteristická prítomnosť tzv. „varičov“ metamfetamínu, ale aj nákupcov liekov s obsahom prekursorov pre jeho výrobu. Do importu drog z ČR sa zapojili aj tzv. „pendleri“, alebo vodiči áut zabezpečujúcich zásobovanie zo

zahraničia. Zneužívali možnosť zrýchlenej prepravy a kontrol orientovaných na dodržiavanie opatrení spojených s ochorením covid-19 na hraniciach.

Páchatelia ako aj drogový závislí využívali miestnu znalosť a prechádzali hranice zväčša peši na ne strážených miestach, napr. poľnými cestami a pod.

V južnej časti západoslovenského regiónu, v okolí Komárna a mesta Šahy, žijú skupiny sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva. Mnohí z nich sú závislí na alkohole ako aj omamných a psychotropných látkach. Finančný príjem týchto skupín obyvateľstva je založený na príjmoch zo sociálnych dávok. V minulosti vyhľadávali lacné drogy, napr. syntetické kanabinoidy známe pod všeobecným názvom herba. Opatrenia na hraniciach a obmedzenie cezhraničného styku v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi výrazne obmedzilo dostupnosť tohto typu drog. V snahe získať finančné prostriedky na zakúpenie drogy sa drogový závislé osoby z týchto sociálnych skupín zapájali do ich distribúcie, prípadne do sekundárnej drogovej činnosti, napr. krádeží, lúpeží a pod.

Osobitným problémom regiónu je tzv. „drogový trojuholník“ Sereď – Hlohovec – Galanta. V uvedenej oblasti sa dlhodobo sústreďujú nielen drogový závislé osoby, ale aj organizované skupiny páchatel'ov zaoberajúce sa výrobou a distribúciou omamných a psychotropných látok, najmä metamfetamínu a opiátov.

Od roku 2016 do roku 2021 policajti NAKA PPZ uskutočnili niekoľko akcií zameraných na rozloženie tzv. Sereďskej mafie (viď kapitola 1.8, akcie „VENAL 1-6“).

V roku 2021 bola v súvislosti s ochorením covid-19 aj v tomto regióne uzatvorená prevádzka barov, diskoték, reštaurácií, fitness centier atď. Distribúcia drog sa uskutočňovala na verejných priestranstvách, benzínových pumpách a umyvárňach, priamo medzi zamestnancami vo firmách alebo v bytoch a rodinných domoch. Tu sa uskutočňovala aj konzumácia drog.

Uzatvorenie hraníc a prijaté opatrenia viedli aj v tomto regióne k zvýšeniu záujmu konzumentov o pestovanie marihuany, prípadne výrobu metamfetamínu pre vlastnú alebo komunitnú potrebu.

Pri obci Ráztočno v lesnom poraste boli nájdené 4 ks vriec z netkanej textilie a plastové vedro umiestnené vo výške 3 m na konári stromu, kde páchatel' pestoval rastliny rodu kanabis.

Príslušníkmi KR PZ Trnava bol zadržaný páchatel', ktorý od roku 2009 predával metamfetamín, marihuanu, prípadne iné drogy vo väčších objemoch aj napriek tomu, že v roku 2014 bol za túto trestnú činnosť už odsúdený. Počas domovej prehliadky v byte v Sereďi bolo zaistených 6 ks plastových vrieciek obsahujúcich metamfetamín v celkovej

hodnote 109.996,- Eur, 9 ks tabliet s obsahom omamných látok, mobilné telefóny a iné elektronické zariadenia. Páchatel' pri zadržaní uviedol, že distribúciou drog sa zaoberá približne rok, nakoľko v zamestnaní zarobí iba 450,- Eur / mesiac.

Obr. č. 11: Zaistený metamfetamín

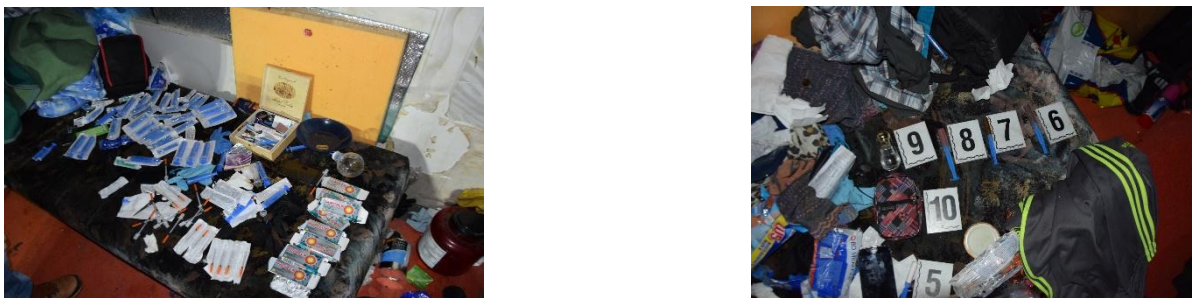
Zdroj: KR PZ Trnava

Polícia OR PZ v Prievidzi na základe informácií získaných operatívno-pátracou činnosťou odhalili skupinu 4 páchatel'ov, ktorí v priestoroch nepoužívaného skladu krmiva v Novákoch od februára do 23.3.2021 opakovane vyrábali metamfetamín pre vlastnú potrebu. Dvaja z páchatel'ov zaobstarávali tablety Nurofen v lekárňach v Prievidzi a okolí, páchatel'ka obstarávala toluén a iné voľno predajné chemikálie potrebné k výrobe metamfetamínu. Posledný z páchatel'ov uschovával vybavenie potrebné na „varenie“.

Obr. č. 12: Laboratórium na „varenie“ metamfetamínu

Zdroj: OR PZ Prievidza

Príslušníci odboru Západ NAKA PPZ pokračovali v objasňovaní transportu metamfetamínu pochádzajúceho z Mexika. V máji 2020 boli na území SR zaistené pontóny, ktoré v 2 kovových nádržiach obsahovali 1.498,91kg metamfetamínu s koncentráciou 78% v celkovej hodnote 290 228 776 – 1 169 148 240,- EUR. Páchatelia spolu s ďalšími, dosiaľ nestotožnenými osobami, ako členovia medzinárodnej zločineckej skupiny pricestovali v auguste 2019 na naše územie, aby formálne založili obchodnú spoločnosť s konateľom, občanom Maďarska. Účelom využitia občana Maďarska, ktorý nemal žiadne informácie

o aktivitách firmy, bolo zakryť osoby pôsobiace v pozadí tejto spoločnosti a v prípade trestnoprávnej zodpovednosti, či už právnickej alebo fyzickej osoby, nechať niesť zodpovednosť za konanie v mene firmy práve túto účelovo dosadenú osobu.

Páchatelia v mene konateľa firmy objednali od mexickej spoločnosti so sídlom v meste Cancún prepravu 2 kovových nádrží do mesta Rijeka v Chorvátsku. Po vyložení v Rijeke zabezpečili páchatelia, opäť v mene slovenskej spoločnosti – objednávateľa, prepravu nádrží do colného skladu v Nitre, kde bol v nádržiach nájdený metamfetamín.

Obrázok č.13: Zaistené kovové nádrže ukrývajúce 1 498,91kg metamfetamínu

Zdroj: NAKA PPZ

Obr. č. 14: Úkryt metamfetamínu v nádrži

Zdroj: NAKA PPZ

Na komunikáciu medzi členmi skupiny využívali páchatelia rôzne kódované komunikačné aplikácie v mobilných telefónoch, internet a pod.

Organizátori dovozu boli v spolupráci so zahraničnými protidrogovými zložkami zadržaní. Jeden z hlavných páchatel'ov, štátny príslušník Holandského kráľovstva, bol odsúdený na 9 rokov odňatia slobody a vydaný do Holandska na výkon trestu. V súčasnosti prebieha súdny proces s druhým z páchatel'ov. Ďalší obvinený bol v roku 2021 zadržaný v Dubaji a taktiež vydaný do Holandska. Ďalší z páchatel'ov v priebehu vyšetrovania zomrel. Posledný páchatel', občan Mexika sa nachádza v domovskej krajine. Spolupráca zložiek presadzujúcich právo najmä na úrovni EÚ bola hodnotená účastníkmi vysoko pozitívne. Ako problémovú označili spoluprácu s austrálskymi zložkami, kam náklad metamfetamínu smeroval.

Vek prvého kontaktu s drogou, najmä marihuanou, sa v regióne pohybuje od veku 13 rokov po 17-18 rokov v závislosti od konkrétneho miesta. Kým v okolí Hlohovca, Serede a Galanty je prvý kontakt s drogou vo veku 13 rokov, v okolí Dunajskej Stredy alebo Piešťan je to približne 16-17 rokov.

2.3 Stredoslovenský región

Situáciu v stredoslovenskom regióne spoločná hranica s Poľskom na severe a Maďarskom na juhu. Vplyv na drogovú scénu má nižšia koncentrácia veľkých firiem, vysoká miera nezamestnanosti, ale aj turistický ruch v severnej časti.

Špecifikom regiónu je vysoký počet obyvateľ'ov žijúcich v južných častiach regiónu a okolí Banskej Bystrice pochádzajúcich z etnických menšín a sociálne znevýhodnených skupín.

Vysoká miera nezamestnanosti donútila časť obyvateľ'ov zamestnať sa najmä v ČR, odkiaľ v pozícii kuriérov, prípadne pre vlastnú potrebu dovážali okrem metamfetamínu aj marihuanu, dve najčastejšie užívané drogy v regióne.

V južnej časti stredoslovenského regiónu s vysokou koncentráciou sociálne znevýhodnených skupín obyvateľ'ov, resp. obyvateľ'ov pochádzajúcich z minoritných skupín, sú mnohí závislí na alkohole ako aj na omamných a psychotropných látkach. Finančný príjem týchto osôb je minimálny, väčšinou ide o príjem zo sociálnych dávok a rodičovských príspevkov. Títo konzumenti drog teda vyhľadávajú veľmi lacné drogy, vrátane syntetických opioidov a liekov s ich obsahom. Import syntetických kanabinooidov, predovšetkým z Maďarska, bol v roku 2021 výrazne obmedzený v dôsledku uzavretie hraníc medzi jednotlivými štátmi.

Za účelom získania finančných prostriedkov sa drogovovo závislé osoby zo sociálne znevýhodnených skupín zapájali aj do aktivít spojených s ich distribúciou, prípadne do sekundárnej drogovej činnosti, napr. krádeže, lúpeže a pod.

Naopak, severná časť regiónu je využívaná k zaobstarávaniu tabliet s obsahom efedrínu, resp. pseudefedrínu z Poľska.

V priebehu roku 2021 boli získané informácie, že osoby pochádzajúce z krajín na Balkánskom polostrove získavajú metamfetamín v tekutej forme od výrobcov v Srbsku. Metamfetamín balený v plastových fľašiach je distribuovaný z výrobní v Srbsku prostredníctvom rôznych autodopravcov do rôznych členských štátov EÚ, odkiaľ sa ukrytý dováža na Slovensko, často v motorových vozidlách určených na ďalší predaj v autobazároch.

V predchádzajúcom období dochádzali z Poľska na územie SR páchatelia, ktorí tu zakladali laboratória na výrobu nových psychoaktívnych látok zakázaných v Poľsku, avšak v zmysle legislatívy na území SR ešte legálnych. Rozdiely v legislatíve oboch štátov využívali páchatelia aj v súvislosti s nezákonným nákupom a distribúciou anabolických steroidov a látok s iným hormonálnym účinkom.

V dôsledku opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 v roku 2021 distribúcia drog prebiehala podobne ako v iných regiónoch na verejných priestranstvách, benzínových pumpách, umyvárňach a pod. Konzumácia drog sa presunula do bytových a chatových priestorov, často išlo o byty a chaty v prenájme.

Uzatvorenie hraníc s inými krajinami viedlo aj v tomto regióne užívateľov k pokusom o pestovanie marihuany, prípadne výrobu metamfetamínu pre vlastnú alebo komunitnú potrebu.

Od marca do augusta 2021 si páchatel' z Dolného Kubína zabezpečoval marihuanu od dodávateľa v českej obci Hluk. Neskôr sa obe osoby stretávali v Novom Meste nad Váhom. Marihuanu páchatel' uschovával na rôznych miestach v okrese Dolný Kubín, napr.: na železničnej stanici Kral'ovany a pod. Príslušníci OR PZ Dolný Kubín u páchatel'a zaistili 451,7 g marihuany, z ktorých bolo možné vyrobiť cca 974 dávok na ďalšiu distribúciu.

Ďalší z páchatel'ov z Čadce si v Českej republike, v Ostrave zakúpil metamfetamín. Časť z metamfetamínu predal 8.10.2021 2 osobám v meste Turzovka a obci Staškov. Ďalší metamfetamín obsahovali 2 plastové vrecká s tlakovým uzáverom o hmotnosti 8,74 g a 5,64 g. Naďalej sa vyhodnocujú zaistené stopy, keďže u páchatel'a boli zaistené ďalšie stopy, na zákalde ktorých je možné predpokladať, že sa u neho nachádzal metamfetamín v množstve 400-500 dávok.

Príslušníkmi odboru Stred NAKA PPZ bola odhalená trojica páchatel'ov, ktorí minimálne od augusta 2018 do októbra 2021 vybudovali sieť dílerov na strednej úrovni a jej prostredníctvom predávali metamfetamín v okresoch Lučenec, Veľký Krtíš, Detva, Zvlen, Poltár, Revúca a Rimavská Sobota. Hlavný organizátor zabezpečoval drogu z dosiaľ nezisteného zdroja, pričom ju objednával s využitím rôznych aplikácií a komunikačných platforiem. Celú komunikáciu maskoval ako výcvik a objednávky krmiva pre psa. Miesta a čas prevzatia ako aj odovzdania drogy zvyšným dvom dílerom menil a určoval na poslednú chvíľu, využíval mŕtve schránky, prehľadné miesta bez mestských kamier a podobne. Nižší díleri metamfetamín vážili, riedili a ďalej odpredávali. Časť finančných prostriedkov z predaja odovzdávali hlavnému organizátorovi, časť využívali na úhradu svojich životných potrieb.

Počas realizácie bolo u hlavného organizátora zaistených 99,3 g metamfetamínu a u všetkých troch páchatel'ov finančná hotovosť a predmety určené na páchanie drogovej trestnej činnosti, napr.: digitálne váhy, alobalová fólia a pod.

Aj v tomto regióne sa v dôsledku uplatňovania opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 všeobecne zhoršila dostupnosť drog v regióne, zvýšila sa ich cena a znížila koncentrácia účinnej látky.

Zaznamenaný vek prvého kontaktu s drogou, najmä marihuanou, bol v regióne 16-17 rokov.

2.4 Východoslovenský región

Hranice východoslovenského regiónu tvorí hranica s Poľskom, Ukrajinou a časť južnej hranice je spoločná s Maďarskom. Na drogovú scénu regiónu má vplyv menšia koncentrácia veľkých firiem sústredených predovšetkým v okolí Košíc a vysoká miera nezamestnanosti.

Špecifikom regiónu, podobne ako v stredoslovenskom regióne, vysoký počet obyvateľ'ov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodnených skupín.

Vysoká miera nezamestnanosti donútila časť obyvateľ'ov dochádzať za prácou do iných regiónov Slovenska, predovšetkým do Bratislavy. Časť obyvateľ'ov je zamestnaná najmä v ČR. Práve z Českej republiky dovážali okrem metamfetamínu aj marihuanu, dve najčastejšie užívané drogy.

Pre značnú časť východoslovenského regiónu je charakteristická vysoká koncentrácia obyvateľ'ov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodnených skupín. Aj tu sú mnohí obyvatelia

závislí na alkohole a omamných a psychotropných látkach. Finančný príjem týchto osôb je minimálny, väčšinou ide o príjem zo sociálnych dávok a rodičovských príspevkov. Drogovo závislé osoby z tejto komunity vyhľadávajú veľmi lacné drogy, syntetické kanabinoidy známe pod všeobecným názvom herba, dovážané z Maďarska. V roku 2021 herba obsahovala syntetický kanabinoid FUB-AMB (AMB-FUBINACA). Najčastejšie bola užívaná v mestách Kráľovský Chlmec, Streda nad Bodrogom a Trebišove. (v rómskej osade ako aj v samotnom meste Trebišov).

Konzumenti drog zo sociálne znevýhodnených skupín sa aj tu zapájajú aj do aktivít spojených s ich distribúciou, prípadne do sekundárnej drogovej činnosti, napr. krádeže, lúpeže a pod..

Osobitným problémom regiónu je hranica s Ukrajinou. Z hľadiska drogovej trestnej činnosti boli príslušníkmi PZ v roku 2021 evidované informácie ako aj prípady dovozu metamfetamínu a látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom. Zaznamenaný bol aj prípad pokusu o vývoz metamfetamínu na Ukrajinu.

Najčastejšie distribuovanými drogami v regióne boli marihuana a metamfetamín. Zhoršená dostupnosť v súvislosti s opatreniami prijatými v rámci ochorenia covid-19 sa odrazila aj v ich vyššej cene a nižšej kvalite. Vzhľadom na zlú sociálnu situáciu nielen mnohých obyvateľov, ale aj užívateľov, sa mnohí konzumenti zaoberali pestovaním marihuany a výrobou metamfetamínu v malých objemoch pre vlastnú, prípadne skupinovú spotrebu.

V rámci regiónu boli odhalené mnohé políčka s rastlinami marihuany pestovanými outdoorovým spôsobom. Vyskytli sa aj viaceré prípady páchatel'ov, ktorí marihuanu pestovali v menších objemoch v rodinných domoch alebo bytoch.

V obci Záhor bol odhalený páchatel', ktorý pestoval marihuanu outdoorovým spôsobom a následne ju sušil v rodinnom dome na povale. Počas domovej prehliadky policajti OR PZ Michalovce zaistili 10 kg sušenej a čiastočne usušenej marihuany.

Príslušníci KR PZ Košice v roku 2021 odhalili 2 prípady pestovania marihuany v exteriéri za obcou Červenica a pri obci Mokroluh. V ďalších 2 prípadoch páchatelia pestovali marihuanu v rodinných domoch v Prešove a v obci Hranovnica. Pri realizácii dňa 4.11.2021 bolo v rodinnom dome v Hranovnici zaistených 132,6 g sušenej marihuany a pomôcky na pestovanie a sušenie marihuany.

Obr. č. 15: Marihuana v rodinnom dome v Hranovnici

Zdroj: OR PZ Poprad

Internet na predaj liekov dostupných na lekársky predpis zneužívali 2 páchatelia v meste Snina minimálne v období od 18.8.-9.10.2021. Počas domovej prehliadky boli zaistené lieky Oxazepam, 2.710 ks lieku Zolpidem Xantis, 3.140 ks tabliet Adorma 10 mg, 622 ks tabliet Lexaurin 1,5 mg, 1.830 ks tabliet Onirex 10 mg, 3.260 ks tabliet Zolpidem Aurovitas a iných liekov na báze benzodiazepínov. Lieky pochádzali pravdepodobne z Českej republiky, kupujúci stotožnení neboli.

Dvaja páchatelia z Milhostova, osoby zaoberajúce sa silovým trojbojom na vrcholovej úrovni, si od februára 2020 kupovali od doposiaľ nestotožnenej osoby z Bardejova anabolické steroidy. Na základe požiadaviek odberateľov, ktorí ich kontaktovali, uviedli aké konkrétne druhy a množstvo anabolické steroidov majú aktuálne k dispozícii. Objednané látky zasielali ako poštové zásielky. Počas domovej prehliadky vykonanej dňa 17.03.2021 boli v rodinnom dome páchatel'ov zaistené rôzne anabolické steroidy napr.: Tamoxifen 10mg, Zymoplex, Tamoxifén 20mg, Promifen, Erevit 30, Testosterone Propionate 100 mg, Boldenone, Proviron 25, Methelonone Nanthate, Aqua bol, Stromba 50, Masteron E, Sterling Knight.

Boli zistené informácie o pôsobení domácich organizovaných skupín páchatel'ov, ktorí v spolupráci s páchatel'mi pôsobiacimi v Českej republike zabezpečujú dovoz metamfetamínu do Košického kraja.

Taktiež boli získané informácie o aktivitách páchatel'ov z Ukrajiny, ktorí spoločne s občanmi Slovenskej republiky a Maďarska zneužívajú kamiónovú dopravu na prevoz hašišu cez naše územie do krajín západnej Európy. Uvedenú skutočnosť potvrdzuje aj záchyt 33 kg hašišu v kamióne zaisteného pri kontrole vo Vyšnom Nemeckom.

Dňa 6.11.2021 bol na hraničnom prechode Užhorod-Vyšné Nemecké v kamióne registrovanom v SR pri kontrole príslušníkmi KÚFS nájdených 158 ks balíkov v celkovej hmotnosti 33,64 kg. Nachádzala sa v nich lisovaná hašišová živica. Balíky boli označené Al zein, Rover, Real Madrid. Vyšetovanie pôvodu a smerovania hašišu naďalej prebieha.

Obr. č. 16: Hašiš zaistený na HP Užhorod – Vyšné Nemecké

Zdroj: OR PZ Michalovce

Najnižší vek prvého kontaktu s omamnou a psychotropnou látkou v regióne sa pohybuje približne od 16-17 rokov. Výnimkou sú komunity sociálne znevýhodnených obyvateľov, kde k prvému kontaktu s drogou dochádza už vo veku okolo 12 rokov.

V súvislosti s užívaním omamných a psychotropných látok u mladistvých bolo zistené, že si zaobstarávali lieky s obsahom benzodiazepínov, napr . Lexaurin, tablety rozdrvili, konzumovali a zapíjali rôznymi povzbudzujúcimi nápojmi, prípadne aj v kombinácii s alkoholom.

Aj v regióne východného Slovenska opatrenia spojené s ochorením covid-19 ovplyvnili drogovú scénu. Dostupnosť jednotlivých omamných a psychotropných látok sa sťažila aj z dôvodu uzatvorenia hraníc medzi jednotlivými krajinami, najmä Maďarskom a ČR. Z tohto dôvodu sa zvýšili ceny omamných a psychotropných látok a znížila sa ich kvalita. Distribúcia drog sa presunula na verejné priestranstvá, benzínové pumpy a obchody s potravinami a drogériou. Konzumácia omamných a psychotropných látok sa presunula do bytových priestorov, rodinných domov a chát. Požiadavku na prekrývanie horných a dolných dýchacích ciest páchatelia, tak ako v iných regiónoch, využívajú na sťaženie identifikácie.

3 MEDZIREZORTNÁ A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Oblasť zneužívania omamných a psychotropných látok nie je iba problematikou odhaľovania drogových trestných činov, ale presahuje do oblasti prevencie, spolupráce s rezortmi zdravotníctva, hospodárstva na národnej úrovni ako aj do spolupráce rôznych orgánov a organizácií na medzinárodnej úrovni. V rokoch 2020 - 21 však aj tieto aktivity výrazne ovplyvnila celosvetová situácia a opatrenia v súvislosti s ochorením covid-19.

3.1 Horizontálna skupina pre drogy pri Rade Európskej únie

V priebehu roku 2021 sa uskutočnilo 12 zasadnutí HDG. Vzhľadom na opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením covid-19 sa všetky stretnutia konali prostredníctvom video konferencií. Zásadnými témami rokovaní boli:

- Akčný plán EÚ boja proti drogám na roky 2021-2025 s výhľadom do roku 2030,
- EU acqui ku kanabisu,
- 64. zasadnutie CND,
- návrhy Vykonávacích rozhodnutí Rady EÚ k novým psychoaktívnym látkam,
- stratégia potlačania organizovaného zločinu v EÚ,
- situácia v Afganistane a jej vplyv na drogovú scénu EÚ,
- znižovanie dopytu po drogách,
- rokovania s tretími krajinami (USA, RF, Brazília a pod.).

V máji 2021 bol na rokovaní COREPER odsúhlasený Akčný plán EÚ boja proti drogám na roky 2021-2025 s výhľadom do roku 2030. Na jeho základe bol pripravený Akčný plán SR boja proti drogám na roky 2021-2025 s výhľadom do roku 2030, vrátane Akčného plánu boja proti drogám v rezorte MV SR na roky 2021-2025.

V súvislosti s prípravou na hlasovanie na 64. zasadnutí CND boli prerokovávané návrhy WHO k zaradeniu 12 omamných a psychotropných látok na zoznamy zakázaných látok Dohovorom OSN o drogách. Taktiež boli vypracované stanoviská EÚ k zmene minimálneho obsahu THC v produktoch, ktorá sa s účinnosťou od 1.1.2023 mení z 0,2% na 0,3%.

Vzhľadom na turbulentné sociálne, politické, bezpečnostné a vojenské zmeny v Afganistane boli pravidelne prerokovávané aj ich dopady na bezpečnostnú situáciu v EÚ, napr. z pohľadu terorizmu, pašovania osôb, omamných a psychotropných látok (heroín, metamfetamín) a pod.

V oblasti znižovania dopytu po drogách sa HDG zameriavala na problematiku predchádzania predávkovaniu a úmrtí spojených s drogami, dopadom ochorenia covid -19 a prijatých opatrení.

Súčasťou aktivít HDG boli rokovania s tzv. tretími krajinami (RF, USA, Brazília a pod.), občianskym fórom ako aj príprava stanovísk k aktuálnym témam a oboznámenie s výsledkami prieskumov, projektami, výročnými správami EMCDDA, Europolu atď.

3.2 Výbor EK pre prekurzory drog

Skupina expertov pre drogové prekurzory pri Výbore EK pre drogové prekurzory vypracovala jednotné stanoviská EÚ na 64. zasadnutie CND k prekurzoru MADMPA. Taktiež bol spracovaný dotazník INCB - Form D týkajúci sa záchytovej prekurzorov na území SR za rok 2020.

3.3 Medzinárodná spolupráca s orgánmi presadzujúcich právo

Fenomén zneužívania omamných a psychotropných látok a prekurzorov zasahuje globálne všetky krajiny sveta, zložky presadzujúce právo spolupracujú navzájom nielen na národnej, ale aj na medzinárodnej úrovni navzájom ako aj prostredníctvom rôznych organizácií. V priebehu roku 2021 prebiehala medzinárodná spolupráca zložiek presadzujúcich právo predovšetkým prostredníctvom videokonferencií.

3.3.1 EUROPOL a INTERPOL

NAKA PPZ je okrem iných aj v oblasti páchania tzv. drogovej trestnej činnosti aktívnym účastníkom v dvoch projektoch EUROPOLu, tzv. EMPACToch (EMPACT kokaín, heroín a marihuana a EMPACT syntetické drogy a nové psychoaktívne látky). V rámci týchto EMPACT-ov je NAKA PPZ zapojená do 16 operačných aktivít týkajúcich sa problematiky výroby syntetických drog a nových psychoaktívnych látok, pašovania kokaínu, heroínu a marihuany, pestovania marihuany, odhaľovania organizovaných skupín západnej Afriky,

Balkánu, likvidácie drogových laboratórií, predaja omamných a psychotropných látok na internete a ďalších. V jednej operačnej aktivite vo vzťahu k pôsobeniu vietnamských organizovaných skupín v EÚ (EMPACT SDaNPS) je SR v zastúpení národným expertom PDC NAKA PPZ co-leaderom. Prostredníctvom kanálu SIENA bolo celkovo spracovaných 81 žiadostí, z toho PDC NAKA PPZ bolo vyžiadaných 12 tzv. „cross-check“ analýz, vložených 27 informácií a spracované 4 dožiadania od Europolu.

Spolupráca s INTERPOLom je zameraná primárne na výmenu informácií v konkrétnych prípadoch, účasti na medzinárodných mítingoch a konferenciách ako aj aktívnom pôsobení v tíme Pangea. V roku 2021 boli v rámci spoločných akčných dní (JAD) vyhľadávané závadové internetové stránky. Výsledkom akčných dní bolo zistených 152 stránok, z ktorých 9 bolo zrušených. Taktiež boli profilované a následne kontrolované zásielky DHL v celkovom počte 1160 zásielok, kontrolovaných zásielok na poštách bolo celkom 2027, pričom pozitívne bolo identifikovaných 12k ks. Taktiež boli pre vykonávané lustrácie a operatívne preverovanie na základe 63ks dožiadaní od Interpolu.

3.3.2 EUROJUST

V marci 2019 bolo začaté vyšetrotateľom NAKA PPZ trestné stíhanie vo veci pre zločin falšovania liekov a zdravotníckej pomôcky podľa § 170b ods. 1, ods. 3 písm. b) s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Trestného zákona a neoprávnené zaobchádzanie s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa § 176 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Trestného zákona.

V júni 2019 bol založený spoločný česko-slovenský vyšetrovací tím s krycím názvom „Tovarys“. Aktivity spoločného vyšetrovacieho tímu sa v roku 2021 premietli do realizácie prípadu Medik 1-3 na našom území ako aj v Rumunsku, kde boli taktiež zadržaní páchatelia a zaistené laboratórium na výrobu látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom.

3.3.3 Medzinárodná spolupráca

Aj napriek obmedzeniam v súvislosti s ochorením covid-19 prebiehala medzinárodná spolupráca na operatívnej úrovni. Okrem mnohých prípadov uvedených v predchádzajúcich kapitolách policajti NAKA PPZ sa v spolupráci s českou a poľskou partnerskou zložkou zamerali na odhaľovanie skupín páchatel'ov zaoberajúcich sa produkciou nových

psychoaktívnych látok ako aj pašovaním omamných a psychotropných látok v schengenskom priestore.

PDC NAKA PPZ sa v pozícii gestora zabezpečenia výkonu kontrolovanej dodávky spolupodieľala na príprave 5 kontrolovaných dodávok, z ktorých 3 boli zrealizované. Pri kontrolovanej dodávke s názvom Kamión bola na diaľnici D2 pred hraničným prechodom Jarovce – Rajka v návese kamiónu zaistená zásielka 8 kg heroínu. Počas akcie bol zadržaný občan Bosny a Hercegoviny.

Obdobným spôsobom bola v rámci kontrolovanej zásielky uskutočnená akcia s názvom Kamión 2. Pri kontrole kamiónu v Bratislava boli zaistené 3 plastové vrecia obsahujúce hnedú kryštalickú látku s celkovou hmotnosťou 25kg. Analýza vykonaná KEÚ PPZ potvrdila, že išlo o heroín. Počas akcie boli zadržané 4 osoby, 3 občania Turecka a 1 občan Bosny a Hercegoviny.

V máji 2021 prijala PDC NAKA PPZ prostredníctvom informačného kanála SIENA informáciu o pripravovanej kontrolovanej dodávke z Rumunska do Holandska. Išlo o pašovanie 1452 kg heroínu ukrytého v priestore vybudovanom vo vnútri kamenných paliet nachádzajúcich sa v kontajneri kontrolovanom v prístave Constanta v Rumunsku. Jedným z organizátorov bol občan Grécka, ktorý vytvoril v niekoľkých európskych krajinách systém spoločností podnikajúcich v oblasti dovozu, vývozu a skladovaní tovaru. V tomto prípade bol zástupca PDC NAKA účastník tzv. „virtual command post“ a prostredníctvom aplikácie „Globe Keeper“ komunikovali zúčastnené osoby z jednotlivých krajín v reálnom čase vrátane zdieľania informácií z GPS a pod. Do realizácie kontrolovanej dodávky s názvom Karube bolo zapojené Rumunsko, Slovinsko, Maďarsko, Slovensko, Česko, Rakúsko, Nemecko, Holandsko, Belgicko. Po zaistení dodávky EUROPOL informoval o vykonaní 5 domových prehliadok v Holandsku a Rumunsku, zadržaní 3 osôb (1 občan Rumunska, 2 občania Holandska) a zaistení 1452 kg heroínu v odhadovanej hodnote 45 mil. EUR.

Medzinárodná spolupráca prebiehala na bilatelárnej úrovni medzi zástupcami SR a partnerskými zložkami ČR, Rakúska, SRN a inými krajinami.

3.4 Iné legislatívne aktivity

Dňa 22.7.2021 bolo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky požiadané listom ministra vnútra Slovenskej republiky o zaradenie 12 nových psychoaktívnych látok na Zoznam zakázaných látok zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, vrátane látky kratom.

3.4.1 Medzirezortný expertný koordinačný orgán

V súvislosti s činnosťou medzirezortného expertného koordinačného orgánu pre boj so zločinnosťou bola 27. septembra 2019 schválená a vydaná Metodika zásahu v prípade výskytu nebezpečných látok pre pracovnú skupinu protichemického zabezpečenia NAKA P PZ. Metodická pomôcka bola zverejnená na intranete MV SR.

Do Plánu výcviku PPZ na rok 2021 bola zaradená aj úloha týkajúca sa špeciálnej chemickej prípravy príslušníkov PZ, v rámci ktorej boli uskutočnené tri inštruktážno-metodické zamestnania. Členovia pracovnej skupiny protichemického zabezpečenia NAKA PPZ, príslušníci UOU PPZ a vybraných útvarov a HaZZ, inštruktori PPÚ OPP KR PZ, MZJ OHCP Sobrance, KEÚ PZ, KCHL CO Jasov a STU Bratislava sa zúčastnili zamestnaní zameraných na manipuláciu s toxickými, chemickými a rádioaktívnymi látkami, služobné zákroky v laboratóriách na výrobu omamných a psychotropných látok a prekursorov.

V dňoch 5.-18.9.2021 sa uskutočnilo medzinárodné vojenské cvičenie „Toxic Valley“. Predmetom spoločného cvičenia príslušníkov PZ, HaZZ a vojakov 16 armád NATO bol nácvik zameraný na špecifické činnosti odberu vzoriek, následnú identifikáciu toxických chemických látok a likvidácia laboratórií na ich výrobu.

3.5 Projekty

Organizačné zložky MV SR, vrátane útvarov PPZ, sa zúčastňujú na príprave a plnení úloh vyplývajúcich z rôznych projektov na národnej aj na medzinárodnej úrovni. Projekty sú cielené do rôznych oblastí boja proti drogám, najmä do represívnej a preventívnej oblasti. V roku 2021 prebiehala realizácia projektov na národnej a čiastočne aj medzinárodnej úrovni, prípadne s využitím informačných a komunikačných technológií podľa aktuálne platných opatrení platných v súvislosti s ochorením covid - 19.

3.5.1 Projekt System

V septembri 2018 bol otvorený projekt System financovaný z prostriedkov Európskej únie v rámci programu Horizon 2020. Ide o vedecký a inovačný program zameraný na monitorovanie environmentálneho prostredia so zameraním na látky využívané pri výrobe

omamných a psychotropných látok, výbušnín, prekurzorov a pre-prekurzorov drog a výbušnín.

Nakoľko je celý projekt vedený v režime utajenia stanoveného Európskou úniou, nie je možné túto aktivitu NAKA PPZ ďalej konkretizovať.

3.5.2 Projekt CO3DIL

Gestor projektu, Národní protidrogová centrála Polície Českej republiky požiadal EK vzhľadom na situáciu v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 o predĺženie termínov na plnenie úloh projektu. ČR so súhlasom EK predĺžila realizáciu projektu CO3DIL vzhľadom na opatrenia uplatňované v súvislosti s ochorením COVID-19.

V dňoch 8.-10.6.2021 sa uskutočnilo stretnutie účastníkov projektu v ČR, na ktorom zástupca SR predniesol správu o aktuálnej situácii v oblasti nelegálneho obchodovania s metamfetamínom a odhaľovania nelegálnych laboratórií na jeho výrobu.

V dňoch 21.-23.9. 2021 sa uskutočnila v Prahe záverečná konferencia, na ktorej účastníci projektu vyhodnotili prínosy a ďalšie možnosti vzájomnej spolupráce. Za SR sa na konferencii zúčastnili 3 príslušníci PDC NAKA PPZ.

Jedným z prínosov projektu je aj príručka *Nelegálne laboratória na výrobu metamfetamínu* určená príslušníkom Policajného zboru, ktorá bola v priebehu decembra rozoslaná na všetky odbory NAKA a všetky OR PZ.

3.5.3 Projekt „Zavedenie nástrojov a metód pre boj proti drogovej a farmaceutickej kriminalite“

Projekt bol otvorený v marci 2017 a prebieha na národnej úrovni. Financovaný je z finančných zdrojov EK pre oblasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť. Primárne je projekt orientovaný na zvýšenie efektivity odhaľovania drogovej a farmaceutickej trestnej činnosti zavedením štandardných nástrojov, nových metód a overených postupov.

V priebehu roku 2020 boli z poskytnutých finančných prostriedkov zakúpené tri Ramanove spektrometre pre využitie policajtmi NAKA PPZ a KUFS ako aj prenosné dekontaminačné zariadenie na účely dekontaminácie zaistených dôkazov a vybavenia zasahujúcich skupín. Taktiež bolo vyhlásené verejné obstarávanie na nákup špeciálneho automobilu určeného na prepravu zaistených chemických materiálov a laboratórií, na základe ktorého bol tento úspešne obstaraný a nakúpený. Školiaca a výcviková aktivita v rámci tohto projektu, zameraná na získanie praktických zručností a teoretických vedomostí v oblasti boja

proti farmaceutickej kriminalite bola z dôvodu obmedzení v súvislosti s pandémiou COVID-19 preložená na apríl 2022.

3.6 Operatívna ochrana medzinárodných letísk

Aj v roku 2021, napriek opatreniam a obmedzeniam týkajúcim sa medzinárodnej leteckej prevádzky, boli priebežne vykonávané rizikové analýzy záznamov o cestujúcich leteckých spoločnostiach operujúcich na území Slovenskej republiky pravidelnými leteckými linkami ako aj tzv. „private jets“, t. j. používateľov malých súkromných lietadiel v zmysle čl. 16 tzv. Chicagského dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve so zreteľom na národnú legislatívu a legislatívu EÚ (najmä v oblasti ochrany osobných údajov, tzv. GDPR).

Druhostupňovou analýzou v rámci vytipovaných rizikových letov a na základe stanovených profilov (tzv. „hitov“) bolo vyťažených a fyzicky kontrolovaných 540 pasažierov na rizikových linkách, resp. osôb napĺňajúcich zavedené profily v IS PNR

V rámci štandardnej kontroly cestujúcich formou riadeného rozhovoru (vyťaženie osoby – cudzinca) bolo zaznamenané miesto dočasného pobytu osoby nigérijskej štátnej príslušnosti, ktorá priletela do Bratislavy z Talianska. Následne bola z NUI UNPS PPZ doručená informácia zo systému PNR o zákaze vstupu tejto osoby do schengenského priestoru. Vďaka informáciám zisteným policajtami OOOL PDC bolo možné bez omeškania v spolupráci s OCP UMPS Nitra osobu vypátrať a vyhostiť naspäť do krajiny odletu.

Výkon služobných činností bol prioritne zameraný najmä na oblasť tzv. CARGO. V roku 2021 bolo analyzovaných a kontrolovaných 191.295 zásielok. Vzhľadom na nárast záujmu konzumentov ako aj páchatel'ov drogovej trestnej činnosti o import rôznych druhov omamných a psychotropných látok objednaných zo zahraničia prostredníctvom informačných a komunikačných technológií prebiehala úzka spolupráca s KÚFS a CÚ ako aj kuriérskymi spoločnosťami DHL a TNT.

Na prelome rokov 2020 a 2021 boli opakovane vykonané kontroly poštových zásielok určených občanke Maďarska a ďalším 3 osobám. Vo všetkých prípadoch išlo o zásielky podané na prepravu v Holandsku, pričom krajina pôvodu bola uvádzaná Čína. Adresy doručenia boli vždy adresy pôšt – poste restante, situované v blízkosti hraníc s Maďarskom. Zásielky obsahovali prachový alebo kryštalický materiál. Analýze spracované KEÚ PPZ preukázali, že vo všetkých prípadoch išlo o nové psychoaktívne látky, ktoré však v tom čase neboli zaradené do prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších

predpisov - zoznamu zakázaných látok. V dôsledku meškajúcej aktualizácie legislatívy nemohli byť zásielky stíhané ako drogový trestný čin a boli riešené KÚFS SR. Celkovo bolo zaistených 15 zásielok s celkovou hmotnosťou 18,5 kg. Všetky informácie boli zasielané PDC NAKA PPZ maďarským orgánom, keďže predmetná nová psychoaktívna látka je v Maďarsku na zozname zakázaných látok.

Maďarská partnerská zložka zaslala prostredníctvom styčného úradu poďakovanie a ďalšie informácie týkajúce sa zásielok. Občianka Maďarska preberala zásielky obsahujúce novú psychoaktívnu látku, rozdeľovala ju a odosiela do väznice, v ktorej si vykonával trest odňatia slobody jej priateľ. Ten bol spolu s ďalšími uväznenými podozrivý zo šírenia drog v zariadení. Pri prehliadke jeho väzenskej cely bol nájdený mobilný telefón, s informáciou o objednaní novej psychoaktívnej látky a pokyn, aby ju menovaná išla prevziať na slovenskú poštu.

Na základe profilácie bola kontrolovaná zásielka z Dubaja, ktorá obsahovala 15 kg sušiny deklarovanej ako čaj. Analýza KEÚ PPZ preukázala, že zásielka obsahovala kratom. Obdobným spôsobom bolo v ďalšom balíku z Dubaja identifikovaných 15 kg látky kratom, znova deklarovaných ako čaj. Spolu bolo v roku 2021 zaistených 205,2 kg látky kratom.

Samostatným fenoménom sa v minulom roku stali zásielky obsahujúce sušené rastliny rodu cannabis, napr.: spoločnosť FedEx identifikovala balík s 13 ks plastových vreciek s obsahom sušenej marihuany s celkovou hmotnosťou 6,19 kg. Analýza KEÚ PPZ nepreukázala v sušine obsah s účinnou látkou THC, ale CBD. Odosielateľ aj príjemca zásielky boli napriek vysokej trhovej cene fiktívni.

Na národnej úrovni bol už v roku 2017 príslušný útvar NAKA PPZ akreditovaným gestorom pre základný doplňujúci kurz „Využívanie údajov zo záznamov o cestujúcich na operatívne účely, odhaľovanie a vyšetrovanie závažnej trestnej činnosti“. V roku 2021 bol realizovaný s prihliadnutím na pandemickú situáciu COVID-19 a s ňou súvisiace opatrenia jeden turnus školenia k využívaniu PNR údajov. Počas uvedeného kurzu v októbri 2021 bolo preškolených bolo 10 príslušníkov NAKA PPZ z odborov V, S, Z zaoberajúcich sa operatívno-pátracou činnosťou v rámci odhaľovania prípadov nezákonného importu a exportu omamných a psychotropných látok, prekurzorov a pre-prekurzorov.

3.7 Preventívne aktivity

Počas roku 2021 príslušníci NAKA PPZ uskutočnili 7 preventívnych aktivít zameraných na zníženie dopytu po omamných a psychotropných látkach na 2. stupni základných škôl a gymnáziu.

3.8 Iné

Aktivity zložiek PPZ ako aj verejnej správy okrem represívnych, preventívnych , koordinačných a monitorovacích aktivít zahŕňajú aj ďalšie činnosti potrebné pre efektívne napĺňanie a vytyčovanie strategických cieľov a plnenie úloh boja proti drogám.

3.8.1 Odborné vyjadrenia

V roku 2020 bolo spracovaných 414 odborných vyjadrení k stanoveniu hodnoty zaistených omamných a psychotropných látok, liekov a prekurzorov a tiež anabolických látok potrebných pre trestné konanie vyžadovaných podľa § 141 zákona č. 301/2005 Z. z. - Trestný poriadok.

3.8.2 Dotazníky a iné štatistické údaje

V priebehu roku 2021 boli medzinárodným organizáciám, napríklad Úradu OSN pre drogy a organizovanú kriminalitu, Europolu, EMCDDA ako aj národným orgánom zaoberajúcim sa protidrogovou politikou poskytnuté rôzne štatistické údaje týkajúce sa represívnych a preventívnych aktivít, omamných a psychotropných látok a prekurzorov a pod. Spracované boli nielen rôzne dotazníky, napr. Výročný dotazník o drogách (ARQ) pre Úrad OSN pre drogy a organizovanú kriminalitu, ale aj podklady pre EUROPOL a EMCDDA týkajúce sa vplyvu a dopadov ochorenia covid-19 na oblasť omamných a psychotropných látok prekurzorov a pre-prekurzorov ako aj konzumentov a páchatel'ov drogovej trestnej činnosti.

ZÁVER

Rok 2021 v súvislosti s ochorením covid-19 priniesol vážne výzvy pre všetky krajiny, vrátane SR. Ovplyvnil nielen sociálne, ekonomické a iné podmienky života každého jednotlivca a spoločnosti, ale aj nezákonné aktivity spojené s omamnými a psychotropnými látkami a prekurzormi.

Na základe informácií uvedených v tejto správe je možné predpokladať, že v roku 2022 bude pokračovať:

- nárast počtu konzumentov a drogovovo závislých osôb, vrátane tzv. polydrogovovo závislých osôb, t.j. osôb závislých na viacerých druhoch návykových látok, vrátane alkoholu,
- zvyšovanie konzumácie marihuany a teda aj jej produkcie, vrátane pestovania pre vlastnú alebo komunitnú spotrebu, dovozu a distribúcie,
- zvyšovanie konzumácie metamfetamínu, jeho produkcie, vrátane produkcie v malých objemoch pre osobnú alebo komunitnú potrebu, dovozu, distribúcie ako aj záujmu o prekurzory potrebné k jeho výrobe,
- import väčších objem omamných a psychotropných látok z obavy pred uzavretím hraníc,
- rast konzumácie nových psychoaktívnych látok spojený s ich zaobstarávaním prostredníctvom informačných a komunikačných technológií,
- posilňovanie nezákonných aktivít v oblasti farmaceutickej kriminality, napr.: predaj nepovolených alebo falošných liekov, doplnkov výživy a pod.,
- nárast záujmu o látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom,
- pokles záujmu o klasický heroín spojený so zvyšovaním záujmu o syntetické opiáty a opiody obsiahnuté v liekoch, napr. fentanyl,
- zneužívanie SR ako tranzitnej krajiny,
- zneužívanie informačných a komunikačných technológií pri obchodovaní s omamnými a psychotropnými látkami,
- zneužívanie kuriérskych a poštových služieb pri distribúcii omamných a psychotropných látok a prekurzorov,
- zapájanie osôb pracujúcich v zahraničí, tzv. „pendlerov“, vodičov nákladnej dopravy do dovozu omamných a psychotropných látok na územie SR,

- zapájanie skupín páchatel'ov pochádzajúcich z Balkánskeho polostrova do nezákonného obchodovania s marihuanou a kokaínom v Slovenskej republike,
- presadzovanie zločineckých skupín, ktorých členovia pôsobia v rôznych krajinách a zaoberajú sa nezákonným obchodovaním s omamnými a psychotropnými látkami a prekurzormi,
- formovanie nových organizovaných skupín zaoberajúcich sa drogami.

PRÍLOHA

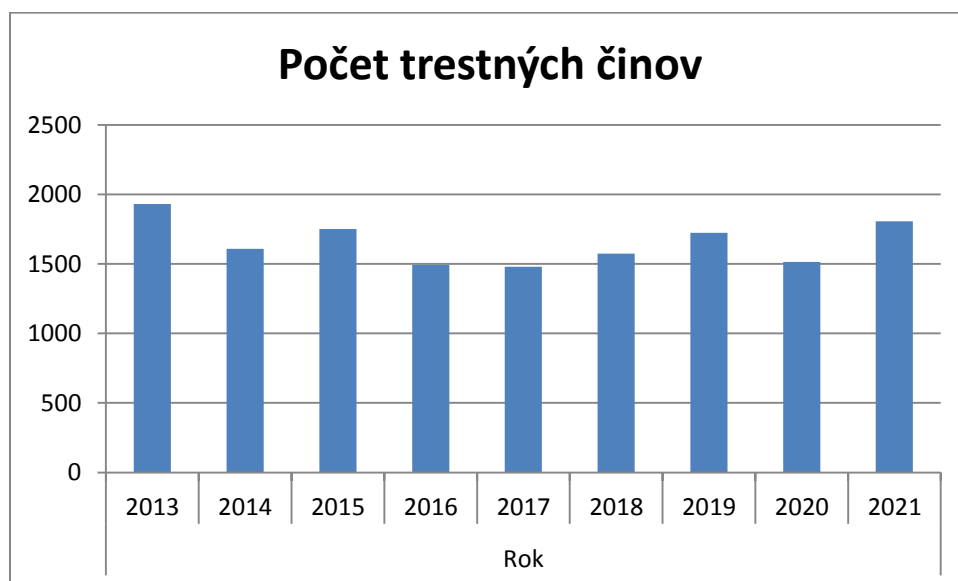
Tab. č.1: Počet trestných činov a páchatel'ov drogovej trestnej činnosti

Zdroj: PPZ

		Rok								
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Trestné činy	Počet trestných činov	1930	1609	1750	1493	1480	1573	1723	1513	1806
	Počet objasnených trestných činov	1417	1222	1270	1156	1105	1161	1252	1071	1316
	Objasnenosť v %	73,42	75,95	72,57	77,43	74,66	73,81	72,66	70,79	72,8
Páchatelia spolu	Počet páchatel'ov	1733	1468	1467	1352	1253	1378	1451	1355	1548
	Mladiství	127	99	98	80	80	88	71	51	52
	Maloletí	4	0	0	0	3	1	1	0	2

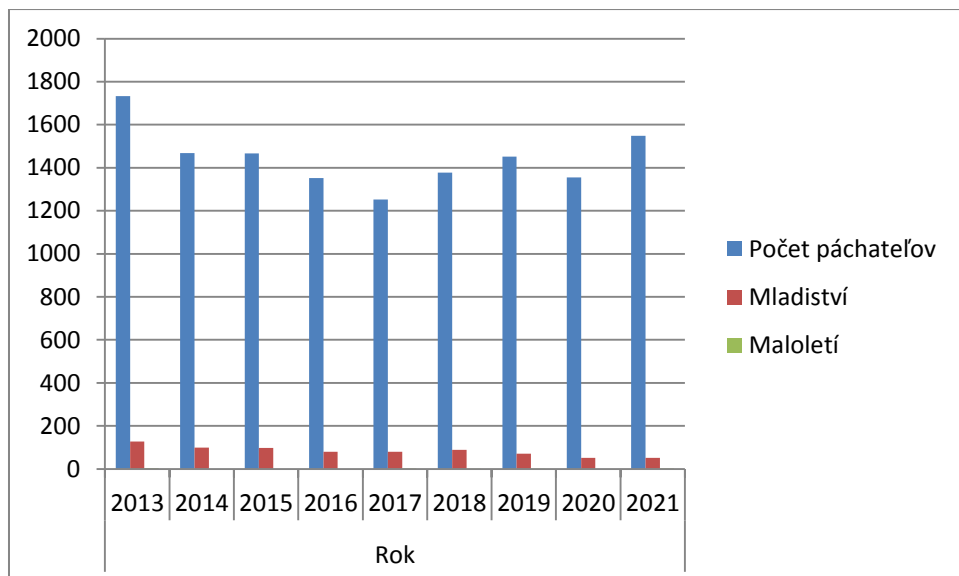
Graf č.1: Počet drogových trestných činov

Zdroj: PPZ

Graf č.2: Počet páchatel'ov drogových trestných činov

Zdroj: PPZ

Tab. č.2: Záchyty omamných a psychotropných látok v roku 2021 (predbežne)

Zdroj: KEÚ PPZ

ROK		2021	
Omamná a psychotropná látka	Jednotka	Počet záchytov	Zaistené množstvo
Hašiš	kg	12	0,168
Marihuana	kg	1054	146,402
Rastliny konope	ks	20	284
Heroín	kg	54	35,495
Kokaín	kg	27	0,543
Amfetamín	kg	2	0,001
Metamfetamín (pervitín)	kg	896	23,247
Tabletky extázy - MDMA	tableta	51	939
prášok MDMA	kg	28	0,151
LSD	dávka	5	39
Iné		144	
Spolu		2293	

Tab. č.3: Záchyty nových psychoaktívnych látok v roku 2021

Zdroj: KEÚ PPZ

Nová psychoaktívna látka		Počet záchytov	Množstvo
1cP-LSD	trip	2	3
2C-B	tbl	2	5
2-F-deschloroketamín	g	1	0,489
2-fluorometamfetamín (2-FMA)	g	1	0,004
2-FMA, 5-MAPB, 5-metoxy-N-metyl-N-izopropyltryptamín	tbl	1	3
3-CMC	g	1	9,469
3-FEA	tbl	2	7
3-FPM	tbl	1	5
4-Aco-MET	g	1	0,649
4-HO-DET	g	1	0,452
4-HO-DPT	g	1	0,584
4-HO-EPT	g	1	0,452
4-HO-MET prášok	g	1	0,27
4-HO-MET tbl	tbl	1	2
5-MeO-DMT	g	1	2,834
5-APB alebo 6-APB	g	1	0,408
5F-EDMB-PICA (cukríky)	ks	1	34
5-MAPB	g	1	0,689
AL-LAD	trip	1	2
ADB-BUTINACA (rastlina)	g	1	3,39
ADB-PINACA (rastlina)	g	1	2,083
alfenataniol	g	1	61,042
alprazolam (prášok)	g	1	0,06
alprazolam (tbl)	tbl	5	18
α -PIHP	g	2	2,116
bromazepam	tbl	2	76
bromazolam	tbl	1	2
buprenorfin	tbl	3	76
buprenorfin (roztok)	ml	2	1
CBD	amp	3	197
diazepam	tbl	4	25
diazepam (roztok)	ml	1	2
dihydrokodeín	g	1	1,425
eutylón	g	1	0,795
fentanyl (náplast')	ks	1	3
fentanyl (roztok)	ml	3	0,98
flualprazolam	trip	1	6
flubromazolam	tbl	1	3
heroín (roztok)	ml	3	0,6
hydroxy-N,N-metyletyltryptamín a acetoxy-N,N-metyletyltryptamín	tbl	1	2
IPPH	g	1	0,898

ketamín	g	4	10,35
khat	kg	4	19,427
klonazepam	tbl	1	21
klonazepam (prášok)	g	1	0,26
kodeín (roztok)	ml	1	0,3
konopné koláče	g	1	639,65
konopný roztok	g	2	334
konopná masť	g	2	156,54
konopná čokoláda	g	2	318,243
kratom	g	7	137,452
MDMB-4en-PINACA (rastlina)	g	1	7,211
metadon (roztok)	ml	1	71
metamfetamín + MDMA	g	3	0,431
metamfetamín (známky)	ks	2	14
metamfetamín (roztok)	ml	20	252
morfín	tbl	1	1
DMT	g	1	0,087
N-etylhexedrón	g	2	5469,341
N-ethylnorpentedrón	g	2	1736,267
N-etylhexedrón + N-ethylnorpentedrón	g	1	87,655
N-etylpentedrón	g	1	5,454
O-PCE	g	1	0,079
ópium	g	1	26,827
oxazepam	tbl	2	61
psilocín (huby Psilocybe)	g	6	139,62
remifentanil	g	1	819,64
salvinorin A	g	1	34,68
tapentadol	tbl	1	30
tramadol	tbl	3	252
xylazín (roztok)	amp	1	1
zolpidem (roztok)	ml	2	0,8
zolpidem	tbl	3	80

Tab. č.4: Záchyty omamných a psychotropných látok za rok 2020

Zdroj: KEÚ PPZ

ROK		2020	
Omamná a psychotropná látka	Jednotka	Počet záchytov	Zaistené množstvo
Hašiš	kg	16	0,0337
Marihuana	kg	909	51,101
Rastliny konope	ks	29	633
Heroín	kg	42	0,308
Kokáin	kg	33	0,616
Amfetamín	kg	4	0,02
Metamfetamín (pervitín)	kg	745	1518,114
Tabletky extázy - MDMA	tableta	52	2898
prášok MDMA	kg	17	0,049
LSD	dávka	3	6
Iné		109	
Spolu:		1959	

Tabuľka č.5: Počet záchytov nových psychoaktívnych látok za rok 2020

Zdroj: KEÚ PPZ

Látka	Jednotka	Počet záchytov	Množstvo
1cP-LSD	trip	2	36
1cP-LSD	trip	2	14
2C-B-fly	tbl	1	2
3-fluoroamfetamín	g	1	0,43
3-MeO-PCP	g	1	1,772
3-HO-PCE	g	1	0,483
3-MeO-PCE	g	1	0,5
3-MMC	g	2	3,54
4-CMC	g	2	26,238
4F-3M- α -PVP	g	1	3,05
4F-MDMB-BICA (prášok)	g	1	0,611
5F-MDMB-PICA (rastlina)	g	1	2,274
5-MeO-N,N-DMT	g	3	0,437
alprazolam	tbl	6	30
eutylone	g	1	4,12
bromazepam	tbl	1	4
buprenorfín	tbl	3	18
buprenorfín (prášok)	g	2	0,318

buprenorfin (roztok)	ml	1	0,5
CBD	ml	2	47
deschloroketamine	g	1	0,93
diazepam	tbl	3	103
diazepam (roztok)	ml	1	9
diclazepam	tbl	1	10
diphenidine	g	1	1,075
DMT	g	1	0,96
DMT (roztok)	ml	1	2,5
ephenidine	g	1	2,022
escitalopram	tbl	1	4
etizolam	tbl	1	2
etizolam (prášok)	g	1	1,749
fentanyl (náplast')	ks	2	9
fentanyl (roztok)	ml	3	0,98
fentanyl (film)	ks	1	112
2F-deschloroketamine	g	1	1,204
isopropylphenidate	g	1	0,822
klonazepam	tbl	3	55
konopné koláče	g	1	53,63
konopný roztok	g	2	4,064
MDMB-4en-PINACA (rastlina)	g	2	1,794
MDMB-4en-PINACA (prášok)	g	4	12,039
MDPEP	g	1	0,33
mefedrón	g	1	10,72
metamfetamín (roztok)	ml	13	603
morfin	tbl	1	6
MXPr	g	1	2,068
N-etylhexedrón	g	4	3,199
N-etylhexedrón + 3-FPM	g	1	7,017
deschloro-N-ethylketamine	g	1	0,471
psilocín (huby Psilocybe)	g	14	222,171
zolpidem (prášok)	g	1	0,271
zolpidem	tbl	2	46
α -D2PV	g	1	6,189
Spolu:		109	

Tab. č.6: Záchyty omamných a psychotropných látok za rok 2019

Zdroj: KEÚ PPZ

ROK		2019	
Omamná a psychotropná látka	Jednotka	Počet záchytov	Zaistené množstvo
Hašiš	kg	27	0,485
Marihuana	kg	1075	131,361
Rastliny konope	ks	41	1611
Heroín	kg	50	1,517
Kokaín	kg	51	0,348
Amfetamín	kg	10	0,042
Metamfetamín (pervitín)	kg	752	8,836
Tabletky extázy - MDMA	tableta	65	1301
prášok MDMA	kg	35	0,25
LSD	dávka	5	16
Iné		165	
Spolu:		2276	

Tab. č.7: Záchyty nových psychoaktívnych látok za rok 2019

Zdroj: KEÚ PPZ

Nová psychoaktívna látka	Jednotka	Počet záchytov	Zaistené množstvo
2C-I	trip	1	6
3-CMC	g	4	148,201
3-CMC + 3-CEC	g	1	0,762
3-MeO-PCP	g	1	1,085
3-MMC	g	1	3,309
4-CMC (prášok)	g	6	915,42
4-CMC (roztok)	g	1	0,734
4-CMC + 3-CEC	g	1	4,288
4-CMC + 4-CEC	g	1	0,251
CMC + CEC	g	2	29,425
4F-MDMB-BINACA (prášok)	g	2	1,789
4F-MDMB-BINACA (rastlina)	g	4	64,322
5C-AKB-48 (prášok)	g	1	0,743
5F-ADB (prášok)	g	1	0,179
5F-ADB (rastlina)	g	6	82,22
5F-ADB + AMB-FUBINACA (rastlina)	g	2	1,157
5F-ADB+5F-MDMB-PICA (rastlina)	g	2	1,11
5F-Cumyl-PeGaClone (rastlina)	g	1	9,889
5F-Cumyl-PeGaClone (roztok)	ml	1	100
5F-MDMB-PICA (prášok)	g	2	24,087

5F-MDMB-PICA (rastlina)	g	13	46,616
5F-MDMB-PICA + 4F-MDMB-BINACA (rastlina)	g	2	106,009
5F-MDMB-PICA + 5F-MDMB-PINACA (rastlina)	g	1	0,254
5F-MDMB-PICA + MDMB-4en-PINACA (rastlina)	g	2	0,27
ADB-CHMINACA (rastlina)	g	1	6,025
ALD-52	trip	1	10
AMB-FUBINACA (rastlina)	g	1	0,14
alprazolam	tbl	12	297
durman (semená)	g	1	2,225
bromazepam	tbl	2	23
buprenorfin	tbl	3	4
buprenorfin (náplast')	ks	1	4
butyhexedrón	g	1	0,01
citalopram, olanzapín	g	1	0,125
Cumyl-CH-MeGaClone (rastlina)	g	3	182,676
diazepam	tbl	3	6
diazepam (roztok)	ml	2	3
dihydrokodeín	tbl	1	63
DMT	tbl	1	1
EMC (roztok)	ml	1	60
escitalopram	tbl	1	6
fenibut	tbl	1	2,909
fentanyl (náplast')	ks	10	146
fentanyl (roztok)	ml	2	1,6
GBL (roztok)	ml	1	7
heroín (roztok)	ml	2	0,9
katín	g	1	3,593
klonazepam	tbl	2	3
kodeín	tbl	1	571
konopný olej	g	3	10,427
konopná masť	g	1	1032,2
LSD + 1P-LSD	trip	1	5
maková slama	g	1	6,245
metamfetamín (roztok)	ml	19	1100
MMB-FUBINACA (prášok)	g	1	0,557
morfin	tbl	1	8
morfin (roztok)	ml	1	3
N-etylheptedrón	g	4	5,398
N-etylnorpentedrón	g	1	117,808
psilocín (huby Psilocybe)	g	10	429,422
tramadol	ml	1	6
zolpidem (prášok)	g	2	0,671
zolpidem	tbl	3	94
bk-MPA	g	1	0,08
Spolu:		165	

Tabuľka monitorovania cien vybraných OPL na čiernom trhu na území Slovenskej republiky
rok 2020

Druh OPL	Jednotková cena v EUR*								SR	Poznámky
	odbor	odbor Západ			odbor Stred		odbor Východ			
	Bratislava	Trnava	Trenčín	Nitra	Banská Bystrica	Žilina	Košice	Prešov		
Konope	5-15	10-15	10	10	5-15	7-10	5-14	5-12	5-15	za 1 gram
Hašiš	10-25	20-30	10	10-15	n/a	n/a	7-12	5-15	5-30	za 1 gram
Pervitín	35-60	40-60	60-80	50-80	50-100	60-80	30-100	50-100	30-100	za 1 gram
Heroín	35-50	35-60	50-70	50	40-100	n/a	50	100	35-100	za 1 gram
Kokaín	80-100	100	80-100	100-120	80-100	100-130	80-120	80-150	80-150	za 1 gram
Amfetamín	30-40	45-55	40-50	45	a/n	a/n	30	a/n	30-55	za 1 gram
MDMA - Extáza	5-10	10-12	10	10	10	10-20	5-15	5-15	5-20	za 1 ks - tableta
LSD	10	10-13	10	13	a/n	a/n	8-15	5-15	5-15	za trip
Ketamín	200	180-250	a/n	120-180	a/n	a/n	a/n	a/n	120-250	1 balenie+ obsah
subotex/suboxon	3	a/n	a/n	20	5-15	a/n	3-5	a/n	3-20	1 ks tabletky + obsah účinnej látky
fentanyl -náplaste	40-50	40-100	60-140	40-100	a/n	a/n	a/n	a/n	40-140	za 1 ks 100 µg/h
	a/n	30-80	45	40	a/n	a/n	a/n	a/n	30-45	za 1 ks 50 µg/h
	a/n	20-40	35	20-30	a/n	a/n	a/n	a/n	20-45	za 1 ks 25 µg/h
	a/n	10	10	10	a/n	a/n	a/n	a/n	10	za 1 ks ústrižku 1cm ²
rôzne/iné	8	a/n	a/n	10	1-2	5	1,50-3	a/n	1-10	1 gram HERBA/Firebool/PINACA MDMB